

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily NewsEntered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

Tyrinėja Universal State Banko Nereguliarumus

Kaltina, kad prieš uždarysiant banką viršininkai išėmę ir išskolinę daug pinigų

Depozitoriai reikalauja traukti atsakomybės Elijošių ir kitus banko vedėjus

Bendras uždarysio Universal State banko depozitorių komitetas pėreitą penktadienį patiekė raportą visuotinam depozitorių susirinkimui. Raporte ir diskusijose buvo iškelta svarbių dalykų, kurie suidomins net tik banko depozitorius, bet ir platesniąją visuomenę.

Chicago Lietuvių Auditorijos svetainėje, akivaizdoje keleto šimtų vyrų ir moterų, kurių sutadpos yra uždarytos Universal State banke, buvo pareikšta, kad banko prezidentas, p. Juozas Elijošius (Elias) jau praėjus metų rudenį jautė, kad bankas neatlaikys, ir pradėjo savo nuosavybes slėpti. Pervestas kitiems arba užmorgiuojamas.

Buvo pareikšta taip pat, jogei truputį daugiau, kaip už mėnesio laiko prieš uždarysiant banką p. Elijas pasiėmė iš banko \$14,500 paskolą ir išskolino per paskutines savaites po \$10,000 ir \$15,000 savo sėbrams ir kai kuriems kitiems direktoriams; ir kad p. Elijas ištraukęs apie \$1,000 iš taupymo sąskaitos (Savings Account), kuomet depozitoriams jau nebuvo išmokama pinigai be 60 dienų pranešimo raštu.

Depozitorių komitetas vedė tyrinėjimą ir žada pateikti faktus valstybės gynėjui, kad uždarysio banko viršininkai būtų patraukti atsakomybėn.

UNIVERSAL STATE BANKO
DEPOZITORIŲ MITINGAS

Rugsėjo 16 d. 1932 m. įvyko antras iš eilės šio banko depozitorių susirinkimas. Į šį susirinkimą atsilankė mažiau depozitorių, negu į pėreitą, nes buvo imama 10 įžangos apmokėjimui svetainė, tai gal daugelį taiti ir sulaukė nuo atsilankymo.

Susirinkimą atidarė Komiteto pirmininkas St. Strazdas, kuris išdavė gana platų raportą kas buvo nuveikta nuo jo susiorganizavimo. Iš raportu paaiškėjo, kad pradžia darbo buvo sunki. Komitetas susiorganizavęs, pirmiausia rūpinosi pasisamdyti advokatą ir po kelių susirinkimų ir svarstymų apsirinko adv. Waitches. Toliaus, teko reikalauti iš receiverio banko atskaityti ir jam atsiskaitus jį duoti, reikėjo kreiptis į teisimą, ir galų gale receiveris buvo priverstas priduoti teismui smulkesnę bankos atskaity.

Bet teismui buvo priduta tik viena kopija ir, norint ją turėti, reikėjo siųsti ten steno grafę, kad viską nukopijuotų. Dabar, kada jau atskaityta yra,

ji studijuojama, ir atrodo, kad banko vedėjai davinėję paskolas netvarkingai ir dagi patys ėmė iš banko pinigus prieš pat jo uždarymą. Manoma todėl, kad gal teks banko vedėjus patraukti atsakomybėn.

Be to, pirmininkas prašė visus be atidėlio jimo rašyti po peticija reikalaujančia, kad būtų pašalintas dabartinis receiveris, o jo vieton paskirtas komiteto išrinktas.

Adv. A. Šliakio kalba

Po pirmininko raportu buvo pakviestas adv. A. Šliakis. Jis nors ir nebuvo komiteto oficialis advokatas, bet yra užinteresuotas ir jau surinko faktų inkriminuojančių bankos vedėjus. Tais faktais remiantis, galima reikalauti Grand Jury tyrinėjimo. P. Šliakis nurodė, kad banko prezidentas p. Elijošius jau nuo pėreitą rudens rengėsi prie banko uždarymo, nes jau tuomet jisai pradėjo savo nuosavybes vienas likviduoti, ant kitų traukti nužirėtinus mortgicijus. O apie mėnesio laiko prieš uždarymą banko prezidentas Elijas pasiėmė pats \$14,500 paskolos ir gana didelės sumas išskolino savo draugams. Taip pat, anot adv. Šliakio, kelioms dienoms prieš banko uždarymą p. Elijošius ištraukė \$1,000 savo dukters pats už ją pasirašydamas ant ištraukimo blankos.

(Tasą 6-tam pusl.)

Rusija mainys aliejų ant Kanados aliumino

Nustato naują tarptautinės prekybos būdą: mainymasi prekėmis

New York, rugs. 18. — Melono, buvusio izdo sekretoriaus, dabar gi Amerikos pasiuntinio Anglijoje, kontroliuojama Aluminium Co. of Canada, padarė sutartį su sovietų Rusija, su- lig kurios Rusija išmainys su minėta kompanija nevalytą aliejų ant \$1,000,000 vertės aliumino vielų.

Aliejus bus atgabentas nevalytas, kadangi tada nereikės mokėti maito. Jis bus refinuojamas Montreal ir paskui bus Kanadoje pardavinėjimas.

Taigi ir Kanadai, nežiurint kaip ji priešinasi prekybai su Rusija, teks prekybos būdą apsimainyti prekėmis, vieton mokėti pinigais. Rusija vedanti ir daugiau derybų del panašių sutarčių.

2 užmušti, 3 sužeisti gase eksplozijoje

Miami, Ariz., rugs. 18. — Du žmonės liko užmušti ir trys sunkiai sužeisti eksplozijoje Texas Oil Co. gasolino tankų. Taip užmuštųjų yra ir Fraizer, buvęs valstijos sekretorius.

[Acme-P. & A. Photo]

Vidus vagono naujo miesto valdomo subvejuas New Yorke. Jame gali susėsti 60 žmonių ir dar tilpti 150 žmonių stovinčių. Abejose pusėse vagono yra po 4 duris. Subvejus — požeminis kelias tapo atidarytas pėreitą šeštadienį.

Vokietija statys naują karo laivą

Berlynas, rugs. 18. Pasitraukusi iš nusiginklavimo konferencijos, Vokietija rūpinasi su stiprinti savo karo jėgas juroje. Admiraltija jau paskelbė, nuo spalio 1 d. Vokietija pradedė statyti trečią nedidelį 10,000 tonų įtalpos kruizerį.

Vokietijos kruizeriai atitinka Versailles sutartį. Bet delei Vokietijos laivyno ekspertų išvystytą įvairių pagerinimų, jie yra daug galingesni, negu numato sutartis ir esą tolygus dideliu karo laivui.

Vengrija irgi reikalauš ginklų lygybės

Galbut, pasekdama Vokietiją, pasitrauks ir iš nusiginklavimo konferencijos

Budapeštas, rugs. 18. — Valdžios rateliuose kalbama, kad Vengrija, pasekdama Vokietiją, irgi pasitrauks iš nusiginklavimo konferencijos, jei ir Vengrijai nebus pripažinta ginklų lygybė su jos kaimynėmis valstybėmis.

Prie tokio nusistatymo Vengriją kurančios Vokietijos ir Italijos valdžios.

Atsisako siųsti prieš ukininkus miliciją

Sioux City, Iowa, rugs. 18. — Gubernatorius Dan Turner jau antrą sykįu atsisakė siųsti prieš streikuojančius Iowa ukininkus valstijos miliciją. Esą vedamos derybos, kurios galbut su taikins ukininkų streiką, nuo kurio kenčia didieji miestai.

Prasidėjo pikietavimas Minnesotoje

St. Paul, Minn., rugs. 18. — Bedarbiai ir ukininkai pradėjo pikietuoti nekurius Minnesota kelius, kad ukininkai nevežtų miestus ukio produktus, tikslu pakelti tų produktų kainas.

Rymas, r. 18. — Italų kolonijoj Afrikoj, Eritrea, tapo surasti gana turtingi aukso laukai.

Vokietija skelbia naujus reichstago rinkimus

Naujo reichstago rinkimai įvyks lapkričio 6 d.

Berlynas, rugs. 19. — Vokietijos valdžia paskelbė naujus reichstago rinkimus sekmadienį, lapkričio 6 d. Tai cinant konstitucija, kuri nustato, kad reichstaga paleidus nauji rinkimai turi įvykti bėgyje 60 dienų.

Naujas reichstagas susirinks vėliausia gruodžio 6 d.

Taigi kancleris von Papen bus diktatorium dar per 13 savaitių pirm negu žmonių atstovai galės pasisakyti del valdžios.

Pirmą priešrinkiminį atsisaukimą dideliais posteriais išleido nauja "prezidentinė partija". Atsisaukime skelbiama, kad šios partijos tikslas yra suburti žmones apie prezidento von Hindenburg vėliavą ir pagelbėti valdžiai, "liuosai nuo partinių prižadų, dirbti šalies atsteigimo darbą". Esą "von Papeno valdžia neturi būti palikta viena šioje kovoje."

Kas yra partijos organizatoriai, pasilieka paslaptim. Valdžia užsigina, kad jie nieko bendra su ta partija neturinti ir įtaria, kad hitlerininkai tyčia išleido tą atsisaukimą tikslu daryti valdžiai nesmagumo. Hitlerininkai irgi to užsigina. Tai ir pasilieka neišrišta, kas yra ta "prezidentinė partija" ir kas yra jos kūrėjai.

Du žmonės užmušti

Chicago. — Vakar ryte greitai važiuojęs Canalport Ave. automobilis, besisukdamas į 18 gatvę, prarado kontrolę, užsoko ant šalvygatvio ir įvažiavo į namą 1816 Canalport Ave.

Du žmonės, Otto Kvakil, 35 m., 1617 W. 21 St. ir Joseph White, 35 m., 1613 W. 21 Pl., liko užmušti. Kiti du liko sunkiai sužeisti.

Londonas, r. 18. — Kapt. Cyril Uwins aeroplanu išsikėlė 45,000 pėdas, sumušdamas amerikiečių rekordą 43,198 pėdų.

Prapuolė begelbėdamas kitus lakunus

Berlynas, rugs. 18. — Ernst Udet, vienas iš drąsiausių Vokietijos karo aviatorių, kuris išskrido gelbėti "skrendančių Hutchison šeimyną", pats prapuolė ir manoma, kad yra žuvis.

Hutchisonai buvo priversti nusileisti juron Grenlandijos pakraščiuose. Gavus jų šauksmą pagalbos, išskrido ir Udet, kuris ten dirbo del vienos kruizų metalų atgal ukrainiečių nacionalistų organizacijos kongrese Vienoje.

Lenkai persekioja ukrainiečius

Penki žurnalistai nuteisti 4 metams kalėjiman

Varšuva, rugs. 18. — Penki Rytų Galicijos ukrainiečiai rašytojai ir žurnalistai tapo nuteisti kiekvienas keturiems metams kalėjiman už dalyvavimą trys metal atgal ukrainiečių nacionalistų organizacijos kongrese Vienoje.

Visi jie buvo teisiami už šalies išdavystę. Teisme jie atsisakė liudyti, nes kaltinamasis aktas buvo perskaitytas lenkų kalboj, kurios jie nepripažysta.

Minėtą kongresą buvo sušaukęs plk. Konovalec, kuris vadovauja ukrainiečiams partizanams Lenkijoje. Jame buvo nutarta kovoti už pilną Ukrainos išliuosavimą iš po Lenkijos, Rusijos, Rumunijos ir Čechoslovakijos jungo.

Reikalauš algų pakėlimo

New York, rugs. 18. — Ka tik užsibaigusi audinyčių darbininkų United Textile Workers of America unijos metinė konvencija nutarė kovoti už pakėlimo algų bent iki pusės to, kiek jos buvo nukapotos. Tai reiskia reikalavimą pakelti algas apie 20 nuos.

Unijos prezidentu pasiliko Thomas F. McMahon iš Providence, R. I.

Rusiją laukia sunki žema

Maisto produkcija yra žymiai sumažėjusi ir grėsia didelis maisto trūkumas

Moskva, rugs. 18. — Vieton skelbto 1932 metais pagerėjimo, Rusijos maisto produkcija šiemet yra sumažėjusi, palyginus su pėreitais metais. Tą parodo pačios valdžios statistikos.

Jau per kelis mėnesius buvo jaučiamas didelis trūkumas cukraus, mėsos ir druskos. Dabar gi ateina žinios, kad ir derlius buvo prastas. Taip kad Rusija laukia labai sunkios žiemos.

Bolivija prašo mušių paliaubos

Buenos Atres, rugs. 18. — Iš Asuncion, Paragvajų, pranešama, kad Bolivijos kareiviai iškėlė baltą vėliavą Fort Boqueron, ginėjamoj Gran Chaco teritorijoj, kur smarkus mušis siautė per 9 dienas.

Tėciaus iš Bolivijos sostinės La Paz pranešama, kad tai nėra pasidavimas, o tik taktiškų mušių paliaubos, kad palaidoti žuvusius mušiuose.

Vakar Paragvajus buvo pranešęs, kad 1,500 boliviečių yra apsupti raistuose, kad jie neturi maisto ir vandens ir kad laukiama jų pasidavimo.

La Paz pranešimas pripažysta, kad padėtis yra rasti, kas reiskia, kad Bolivija karą pralaimi. Esą 2,000 boliviečių yra forte apsupti 9,000 paragvajiečių, kurių 1,000 jau žuvo mušiuose. Boliviečiams trūksta maisto ir vandens, be to juos kankina smarvė puvančių prie forte paragvajiečių lavonų. Kadangi prisibijoma epidemijos, tai ir prašoma mušių paliaubos palaidoti tuos lavonus.

Bolivija be to pasiuntė protestą Tautų Sąjungai skųsdamosi ant paragvajiečių, kad jie šauda Bolivijos sanitarus.

Chicoutimi, Que., Kanadoje, rugs. 18. — Būrys amerikiečių moterų, ieškančių gamtinių turty, La Rouche ir Herbertville apielinkėse surado turtingo vario sluogsnius. Jos mano išleisti \$100,000 išvystymui savo raudinio.

Lietuvis kun. Stasys Šleinis apnuodytas

Kaltina, kad jį apnuodijęs jaunolis, jo parapijonas

Fall River, Mass., rugs. 18. — Kun. Stasys Šleinis, buvęs klebonas lietuvių nepriklausomos ("nezalezninkų") parapijos Lawrence, Mass., guli Union ligoninėje apnuodytas ir daktarai nesitiki išgelbėti jo gyvas.

Policija yra suėmusi jo buvusį parapijoną, 19 metų jaunulį Juozą Turek kurį kun. Šleinis kaltina jį apnuodijus. Policijos akvaizdoje kun. Šleinis pasakęs Turekui:

"Tu esi netikęs vaikas, Joe. Tu pačmai mano \$200 ir davei man nuodų. Aš mirsiu. Tu turėtum būti nubautas".

Pasak policijos, Turek malavo kunigą "pasakyti tiesą", bet kun. Šleinis neatmainė savo kaltinimo.

7 nuteisti mirti Albanijoje

Tirana, Albanijoje, rugs. 18. — Septyni žmonės, kurie buvo kaltinami dare suokalbį prieš karalių Zog, tapo nuteisti pakorimui. Kiti 14 liko nuteisti visam amžiui kalėjiman, 13 nuteista 15 metų kalėjiman, 1 trims metams; 14 liko išteisinti.

Didžiama nuteistųjų yra intelligentai, baigę augstus mokslus. Juos kaltina, kad jie suokalbiavę nuversti karalių ir atsteigti šalyje respubliką.

Anglija atmetė Vokietijos lygybę

Londonas, rugs. 18. — Anglijos užsienio reikalų ministerija paskelbė savo atsakymą Vokietijai, kuriame griežtai atmetamas Vokietijos reikalavimas pripažinti jai ginklų lygybę.

Cleveland, O., r. 18. — George Kuhar susikivirčijęs už duoną, beveik pusvalandį kovėsi su 40 policistų, pašaudamas 4 žmones, iki pat, pagalios, tapo nušautas.

Amerikos Lietuviai

SIUNČIA PER NAUJIENAS PINIGUS SAVO GIMINEMS LIETUVON TODEL; KAD SIUNCIANT JIE TURI MAŽIAUSIAI VARGO — NEI ADRESO RAŠYTI NEREIKIA, NEI APIE PINIGŲ KURSĄ TENKA RUPINTIS. TĄ VISKĄ ATLIEKA NAUJIEŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS GREITAI. SAUGIAI IR ATSAKOMINGAI —

Pinigų siuntimo blankas išsiunčiame ant pareikalavimo

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street

OFISAS ATDARAS KASDIEN NUO 8 IKI 12
SVENTADIENIAIS NUO 9 IKI 1 VAL

Chiesrai ir ap'elinkai feders iš oro oluras šiai dienai prašaučia:

Nepastovus, galbut lietus su perkunija; vėsiu ir vakar; stiprus petvakarių vėjas.

KORESPONDENCIJOS

North Chicago, Ill.

North Chicago yra mažutis miestelis, kuris rubežiuojasi su Waukeganu. Miestelyje randasi kelios dirbtuvės, tačiau dabartiniu laiku darbai ten labai silpnai eina. Gyvena čia įvairių tautų žmonės. Yra kiek ir lietuvių, tačiau jų skaičius negalėčiau pasakyti.

Turėdamas liuso laiką, aš perėjau rubežių ir atsiduriau Waukegane. Čia tai atsiduriau lyg tikroji Lietuva. Tarp dešimtos ir aštuntos gatvių beveik išimtinai lietuvių gyvena. Tai labai graži miesto dalis. Prie progos aplankiau ir savo seną pažįstamą Daikų. Jis man trumpai papasakojo apie darbininkus ir jų išnaudojimą. Pasisakė, jog dratų dirbtuvė jį jau dirbęs 20 metų. Esą, tik ašiu savo tvirtumui jis per dieną galis uždirbti per kius dolerius. Silpniesiems darbininkai padaro tik pusę to. O tai vis todėl, kad darbininkai nėra organizuoti, — su jais kompanija elgiasi kaip tinkama.

Algos darbininkams jau buvo sumažintos, o dabar ir vėl norima jas kapoti. Pasipriešinti negalima, nes tuoj atsidursi gatvė.

Waukegasas man patiko. Nors tai ir nedidelis miestelis, bet gražus. Bedarbių, žinoma, ir čia yra, bet jie lengviau gauna pašalpą, negu Chicagoje. Abrušdas.

Hartford, Conn.

Rytų žinios

Jūs ten Chicagoje turėjote savo laiku demokratų ir republikonų konvencijas, kur buvo nominuoti kandidatai J. V. prezidentus. Republikonai nominavo Hooverį, kuris praėjusiose rinkimuose visiems žaėjo po naują automobilį į kiekvieną garažą ir vistą kiekvieną puodą. Taigi jau mes visi esame patyrę kas atsitiko su tais automobiliais ir tomis vištomis, kurios turėjo nutupiti į kiekvieną puodą, nekaltant jau apie garažus, kurie paliko tušti, — netekome nei savo senų automobilį.

Ką šį metų Hooveris žadės Amerikos piliečiams? Beje, jis sako, kad jeigu ne jis ir jo G. O. P., tai pasaulis būtų dar blogesnių laikų susilaukęs. Mes Amerikos piliečiai turime pasakyti ačiū porui Hooveriui už jo tokį nuosirdumą, kad jis ir jo G. O. P. mus visus patiuosavo nuo darbo, dolerių ir tos baisios katastrofos, karia ponas Hooveris nuo mūsų pradžino. Taigi sulig jo supratimu, mes turėtumėm visi, kaip vienas, balsuoti už Hooverį ir jo G. O. P.

Ha! Kalbant apie tuos automobilius, kurių mes negavome, turime atminti, kad ponas Hooveris įdėjo 12 naujų automobilių į savo garažą ir už juos apmokėjo iš valstybės iždo, į kurį mes visi turime motesčius sumokėti.

Pažiūrėkime, kaip Hooveris taupina valstybės iždą: Baltasis namas, kuriame Hooveris puotas kelia, vidutiniškai Amerikos piliečiams kainuoja \$97,914 daugiau į vienus metus, negu kainavo Coolidge'o laikais ir \$184,094 daugiau, negu Hardingo-Coolidge'o laikais. Hooveris turi keturis sekretorius ir moka po \$10,000 kiekvienam iš valstybės iždo. Coolidge turėjo tik vieną sekretorių ir mokėjo jam \$7,500. Hooveris turi 12 automobilių, o Wilsonas tik 3. Ponas Hooveris savo laiku yra pataręs visiems Amerikos piliečiams pirkti naujus automobilius, nes to reikalauja industrijos gerovė,

todėl piliečių pareiga juos pirkti ir pirkti, tik jis nepamiršk, kur gauti pinigų.

Demokratų kandidatas Franklin D. Roosevelt aną dieną kalbėdamas Connecticut valstijoje, tautos vadų surengtame bankiete Bridgeport, Conn., privalgęs Hooverio siulomų vištų, garsiai reklamavo savo "Donkey" ir vis karto į akį savo draugui sloniui, kad atrodytų, jog eina kova už principus. Bet tikrenybėje visai kas kita, — piliečiams akti mulkinimas. Well, Rooseveltas supranta savo pasekėjų psichologiją, todėl jis taip ir kalba. Rooseveltas, atsitūpęs Baltajame Name, pirkęs daugiau naujų automobilių gal ir už Hooverį, — tai jų gėmis. Gi mes darbo vergai netekome darbo, ir viskas mūsų gyvenime aptemo. Mūsų vaikučiai basi, verkia, nori valgyti. Namų savininkai mēto mus laukian iš po pastogės. Žiema su visų savo žiaurumu slenka artyn. Kas bus? Ką mes darysime, kaip mes apginsime savo mažyčius? Gamta neturi kručinos, neturi ir širdies. Kur dingio mūsų Amerikos piliečių protas ir jausmas? Ką veikia mes Hartfordo lietuvių Amerikos piliečiai? Ar balsuosime vėl už Mulą arba Slonį? Rytietis.

SAULĖS UŽTEIMAS

Rytų žinios

Rugpjūčio 31 d. mūsų apylinkėse įvyko žinomas gamtos reiškinys, kuris paprastai yra vadinamas saulės užtemimu. Užtemo 97 nuosimčiai saulės. Matomas buvo tik visai mažutis saulės kraštelis. Tai buvo tikrai keistas reginys. Persimainė medžių ir žolės spalva. Visur viskas aptilo mirtina tyla. Tik žmonės, tiek žvėrys bei paukščiai jautė tą nepaprastumą.

Saulutė, kurie prieš tai skaisčiai švietė, staiga pradėjo slėptis. Pradėjo darytis tamsiau ir tamsiau. Saulutė beveik visiškai pasislėpė. Atrodė, kad kažkokios baisios stengėsi saulę praryti. Štai kodėl visiems gyvenams ir pasidarė liudna. Mat, jie pajuto, kad su gyvybės teikėja, saule, kas nors negerai darosi.

Sausio 24 d. 1925 m. šioj Naujosios Anglijos apylinkėse buvo visuotinas saulės užtemimas. Saulės užtemimai, ypač visuotini arba pilni, pasitaiko tik retkarčiais. Tad kuomet mums pasitaiko tas reiškinys matyti, tai mes juo labai įdomaujame. Gamta kartas nuo karto praveria savo duris ir parodo mažą dalelę savo misterijų. Mes tada žiurime ir stebimės, lyg maži vaikai. Bet ką tai visa reiškia, — mes dar labai mažai tesuprantame. Kaip motinos jausmai nėra kudiški suprantami, taip žmonėms mažai tėra suprantami gamtos reiškiniai.

Mes matome kometas, matome krintančias žvaigždes, matome šiaurių šviesas, tačiau retas kuris mūsų tesupranta, retas kuris tegali paaiškinti, kas yra tos kometos, krintančios žvaigždės ir šiaurių šviesos. Ir šiaurių šviesos. Saulės užtemimas yra paprastesnis dalykas ir jį lengviau galima išaiškinti. Mes visi žinome, kad saulė randasi pusėtinai toli nuo mūsų žemės, — 93,000,000 mylių at-

GERB. Naujiečių skaitytojai ir skaitytojai prašomi pirkinį reikalavimą eiti į tas krautuves, kurios skelbia Naujienose.

[Acme-P. & A. Photo]

Milo Reno iš Des Moines, Ia., streikuojančių fermerių vadas, su savo žmona, žentu, dukterim ir jų vaikais.

LIETUVOS ŽINIOS

Susitarta su švedų degtųjų bendrove dėl paskolos

tumo. Žinome taip pat, kad žemė sukasi aplink saulę. Mėnulis yra skaitomas žemės palydovu, — jis sukasi aplink žemę. Kartas nuo karto pasitaiko taip, kad tarp saulės ir žemės atsидuria mėnulis. Tokiam atsitikime mėnulis užstoja saulės spindulius kelią. Padarinį įvyksta saulės užtemimas. Kadangi saulė yra neįmanomai didelė, o mėnulis palyginti mažas, tai ir saulės užtemimas tegali įvykti tik tam tikrame ruože, kuris būna labai platus.

Saulės užtemimas paprastai žmonėms yra tik šiaip sau įdomus reiškinys. Visai kitaip į jį žiuri mokslininkai. Mokslininkams laike saulės užtemimo pasitaiko progą daugiau patirti apie saulės sudėtį, — iš kokios medžiagos, iš kokių elementų yra sudaryta saulė. Jie tyrinėja saulės vainiko (koronos) temperatūrą ir daugelį kitų dalykų.

Štai kodėl mokslininkai iš viso pasaulio suvažiuoja į tą vietą, kur įvyksta saulės užtemimas. Paskutinis saulės užtemimas buvo 52-ras iš eilės, kurį studijavo mokslininkų ekspedicijos. Jie daug ko naujo apie saulę patyrė, bet daug dar paslapčių tebėra nežinomų. — A. J. V.

Kaunas. — Švedų degtųjų b-vė už degtųjų monopolį Lietuvoje turėjo sumokėti Lietuvai 6,000,000 dolerių. Iki šių metų pradžios tos paskolos buvo įmokėta 4,000,000 dolerių. Paskutinę paskolos ratą, 2,000,000 dolerių, jie turėjo įmokėti š. m. balandžio 1 d., tačiau dėl Kreugerio nusizudymo ir kitų priežasčių negalėjo savo pasizadėjimo ištesėti. Iki šiol su švedų degtųjų bendrove buvo vedamos derybos. Šiomis dienomis į Kauną atvyko švedų degtųjų b-vės direktorius P. Stellan Carlberg ir vedė derybas su mūsų vyriausybe.

Kaip to derybų vaisiai, jau pasirašytas susitarimas tarp Liet. vyriausybės ir švedų degt. b-vės atstovo. Šiame susitarime pirmiausia konstatuojama, kad iki šiol jau įmokėta paskolos 4,129,032.26 doleriai. Nuo likusios paskolos dalies, 1,877,967.74 dolerių, mokėjimo bendrovė atleidžiama tokiomis sąlygomis: Už paskolą sumažinami procentai nuo 6 iki 4.75. Visas

turmas obligacijas su visais kuponais b-vė atiduoda mūsų vyriausybei ir už tai gauna tai pačiai sumai naujas 4.75 procentines obligacijas. Procentus, kuriuos mūsų vyriausybė turėtų mokėti 1932 m. gruodžio 1 d., 1933 m. birželio 1 d. ir gruodžio 1 d., išmokama 93% obligacijomis. Be to, bendrovė 1932 m. gruodžio 1 d. turi pirkti obligacijų už 46,883.32 dolerius, mokėdama grynais pinigais 43,229.49 dolerių, gaudama už tai 93% obligacijų. Tuo būdu iki 1933 m. gruodžio 1 d. švedų degtųjų b-vė turės nupirkti obligacijų už 4,500,000 dolerių. Tuo ir pasibaigs paskolos mokėjimas. Po 1933 m. gruodžio 1 d. Lietuvos valstybė jau turės mokėti procentus grynais pinigais ir atlikti kitas sutarčių uždėtas prievoles, kaip paskolos amortizavimą ir kita, numatytas 1930 m. sutarty.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delfo, kad pačios Naujienos yra naudingos.

NELAIMINGOSE ATSTIKIMUOSE (ACCIDENTS) Specialistai, kurie sutvarko ir sušalina reikalus susijusius su nelaimingais atsitikimais, įskaitant sužeidimus ir patarimus darbininkų kompiensijos bylose. Patartus duoti DRYAL ACCIDENT ADJUSTMENT SERVICE 724 W. Roosevelt Rd., 1 Rytus nuo Halsted St., Kambarys 10. Audra Raskleiki 6 v. v. Antradienis ir Ketvirtadienis iki 8 val. vakaro.

Chicago LAW School

ACCREDITED

THE STUDY OF LAW DEVELOPS AND EQUIPS LEADERS. Most of our leading men, including our Presidents, have been Lawyers. TRAINED MINDS NATURALLY GO FORWARD. There is always a Great Demand for Men and Women with Legal Training. INVESTIGATE OUR UNIQUE SINGLE TEXT SYSTEM. One subject at a time. No Time Lost. New Classes formed nine times a Year. Start Studying and Earning Credits at any Time. ENTER NOW. LL.B. Degree in Three Years. Day and Evening Classes.

PRE-LAW, LAW AND POST-GRADUATE COURSES

14 EAST MONROE STREET

A. A. Anderson, President

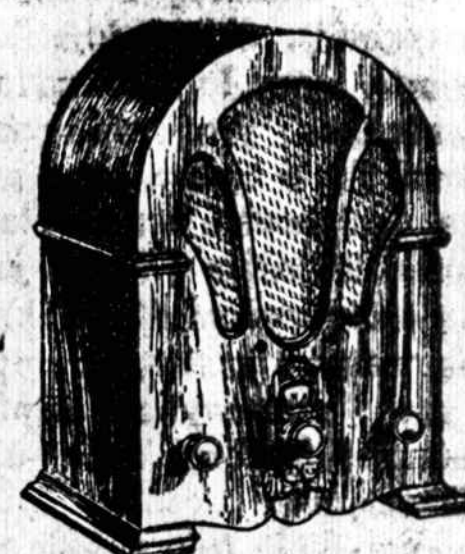
(Est. Feb. 5, 1896)

Telephone Registrar, State 6145

Jubilejinis Išpardavimas

Eina Visu Smarkumu KIEKVIENAS PIRKEJAS GAUNA GRAŽIA, BRANGIA DOVANĄ DYKAI!

Naujos Midget Radios pagaua police \$14.95
10 tubų radios po \$29.00
Philco, 9 tubų, trumpųjų ir ilgųjų bangų, už \$49.00
Zieminiai pečiai po \$19.00

Piano ir Chromatiškos Accordions — Armonikos. Radio tubos po 49c ir 75c

Šią savaitę sukako jau 3 metai, kaip pirmas radio programą pasklido oro bangomis.

Kas nedėdienį jus girdiate gražią programą iš galingos stoties WCFL, 970 kilocycles, nuo 1 iki 2 v.p. p.

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 So. Halsted Street
Tel. BOULEVARD 8167-4705

Svarios, Grynios, Sveikios Gražios Akys
Yra Puiki Zmogutis Dovana
Murine Vais, Gydo, Atstvieina ir Nekenkia
Jums patiks Jūs
Knygute "Eye Care" arba Eye Beauty" Ulyet

Visi, kas kovoja prieš juodą fasizmą SKAITO

PLATINA IR REMIA

"Kova"

Lietuvos Socialdemokratų užsieny dvisavališį laikraštį. Kaina metams 2 dol., pusl metų 1 dol.

Adresas laiskams ir pinigams:

Germany, Berlin, SW 68, Schliessfach 80

VIENTELIS LIETUVIŲ BRAZILJOJ nepriklausomos, pažangios minties darbininkų laikraštis yra

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILJOJ

Brazil — S. Paulo, Rua da Mooca, 424

Metinė prenumerata 8 Amerikoj ir Lietuvoj 2 doleriai

Amerikos Lietuviai

išsiuntė per

NAUJIENAS

VIRŠ

\$3,000,000.00

Ilgų metų patyrimas duoda mums galimybes pigiai ir saugiai pasiųsti jusų pinigų paštu ir telegrama turpininkaujant vienai saugiausių Bankų Lietuvoje.

Mes taipgi pasiūndame pthius Rusijon, Vokietijon, Lenkijon, Brazilijon, Kanadon, Argentinon ir į kitas kraštus.

PINIGŲ KURSĄ IR BLANKAS IŠSIŪSIME ANT PAREIKALAVIMO

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street
Chicago, Illinois.

Lietuvos Naujienos

Prūsų Lietuvių Rezoliucijos.

Prūsų Lietuvių Susirinkimas.

kurs įvyko Tilžėje, 1932 m. rugpjūčio 28 d., kreipiasi į plačią viešumą su šiais pareiškimais:

Prūsų lietuvių gyvenimas yra beveik neįtikinamas. Kur jie pasireiškia lietuviams, jiems iš vokiečių tenka didžiausia neapykanta. Vokiečiai, nugirdę lietuvių kalbant lietuviškai, juos baisiai kolioja ir niekina.

Žymesnieji lietuvių beveik kasdien tulp žmonių Tilžės gatvėse bauriais žodžiais apšaukiami.

Labai dažnai jie vadinami krašto išdavėjais. Keli vokiečių laikraščiai net riebiomis raidėmis taip įtarė vieną prūsų lietuvių.

Dažnai skelbiama laikraščiuose ir radio bangomis, kad Prūsijoje nėra lietuvių.

Paprastai laikraščiuose ir viešose kalbose vokiečiai kalbėdami apie lietuviškus dalykus juos vadina "memellandisch" arba "altpreussisch".

Lietuviški vietų vardai dabar dažnai pakeičiami vokiečiais. Tai daroma tame krašte, kurį šimtmečius Vokiečių valdžia vadino "Provinz Litauen".

Priklausomi žmonės visai skriaudžiami, jeigu lietuviškai vadinasi. Kurs gyvena iš laisvo darbo, kaip pav. spausdintinis, tam darbo neduoda.

Žmonės iš Tovės, kurie keičia su kitais prūsų lietuviams Kauną, girininko (forsterio) buvo pasakyta, kad girioje darbo negausi. Tuliems, kurie pernai Kaune yra buvę girininkas jau yra skriaudę daręs.

Pas žvejus Tovėje, kurie savo vaikus norėjo leisti keliauti Lietuvoje paviešėti ir atsigauti, atėjo žandarai ir tatau bandė jiems atkalbėti.

Lietuvių salės iškaba Tilžėje buvo kelis kartus nuplėsta ir sudaužyta.

Lietuvių leidžiamo laikraščio "Mitteilungs" nešėjas Tilžėje buvo kelis kartus supiltas ir laikraščiai jam paplėšti.

Lietuvių šventės ir susirinkimai nepersamdoma salė. Jie priversti rūpintis namų įsitikimu, kad kultūriniai savo darbams turėtų vietos.

Kad lietuvių į valdžią kreipiasi su skundais, jiems neatliepiama arba skundą skelbia nebeturintį tikslo.

b) Prūsų lietuvių Kultūros reikalais Vokiečių valdžia neteikia lėšų ir jais visai nesirūpina.

Yra daug lietuviškų parapijų, kuriose nėra kunigų, parankamai mokančių lietuviškai.

Pamaldos perretai talaikomos lietuvių kalba, o dargi dažnai netinkamu laiku.

Mokyklų lietuviams visai nėra Prūsų Lietuvoje, nors 1917 metais mokyklų inspektorius Tilžės apskr. pranešė valdžiai, kad iš 7,833 yra 2,789, vadinasi maždaug 3/8 mokyklų pradeda lankyti vaikai, kurie kalba lietuviškai.

Ir nė vienoje mokykloje Prūsijoje nebemokino lietuviškai.

Privačių Prūsų Lietuvių mokyklų steigimas ir palaikymas nėra įstatymais sutartytas. Lenkams ir Danams įstatymais jau tulus metus leista Vokietijoje turėti savo mokyklas.

Leista valdžios yra berods steigti vaikų darželius, bet Vokiečių mokytojai baumėmis graso vaikus, kurie tuos darželius lanko, siūlo jiems kraustytis į Lietuvą ir visai parodo savo nepalankumą.

Prūsų Lietuvių Susirinkimas.

Tilžėje, 1932 m. rug. 28 d. tvirtina, kad taip, kaip vokiečiai Prūsijoje pasielgia su lietuvių, Lietuvoje lietuvių su vokiečiais neapsieina, ir laiko vokiečių elgesį nusizengimu prieš įstatymus ir prieš Vokiečių tautos garbę.

Susirinkimas prašo vokiečių valdžią, kad ji paveiktų mokytojus ir valdinkus, kad jie nebeįsinegtų prieš lietuvių ir jų teises.

Susirinkimas prašo ir tai iš valdžios, kad savo įtaką sudraustų laikraščius ir žmones, kad liautųsi kiršinę prieš lietuvių.

Toliau reikalaujama, kad visose parapijose, kur gyvena lietuvių, būtų lietuviškų pamaldų, kad tos būtų laikomos tinkamu laiku ir skelbiamos laikraščiuose (vyriausiais "Naujam Tilžės Keleivis") tikru laiku ir, kad kuniagai mokėtų lietuviškai.

Susirinkimas reikalauja, kad pradinėse mokyklose, kur yra lietuvių vaikų, jie būtų pamokinami tikėjimo dalykų ir lietuviškai skaityti bei rašyti, kad Prūsų lietuviams būtų įstatymais leista steigti privatus mokyklas, kaip tai yra leista lenkams ir danams.

Susirinkimas pageidauja, kad vokiečių valdžia leistų pasikviesti iš Lietuvos vaikų darželių vedėjų, kad vokiečių valdžia ir miestų valdybos duotų paramos lietuvių vaikų darželiams, kaip ji jos duoda vokiečių jaunimo draugijoms; kad įvairiose vietose būtų įsteigta lietuvių vaikų darželių, kur vaikai išmokyti lietuviškų žaisimų ir dainelių; kad būtų parengta daugiau darželių vedėjų iš lietuvių tarp jų ir tam pasikviesti mokytojų iš Lietuvos.

Susirinkimas laukia, kad Prūsų Lietuvių Draugijų Taryba padarys atitinkamų žygių.

Prūsų Lietuvių Susirinkimas.

Tilžėje, 1932 m. rugp. 28 d. išklauses draugijų atstovų pranešimus, pareiškia didį savo pasitenkinimą Lietuvių Kultūros, Moterų, Giedotojų ir Spaudos draugijų pasidarbavimu. Susirinkimas linki Kultūros Draugijai ir toliau pasiekmingai ir patvariai tęsti taip naudingą darbą, o Giedotojų draugijai ir toliau rengti taip malonias šventes su savo giesmėmis, dainomis ir vaidinimais.

Ypačiai pareiškia Susirinkimas savo džiaugsmą ir dėką Prūsų Lietuvių Tarybai, kad ji visai rūpinosi šio krašto lietuviškumo kultūrinimu, kad surengė 32 vaikams gražų pasiviešėjimą Lietuvoje, kurie vaikų priglaidimu pasirūpino.

Toliau Susirinkimas reiškia didį savo pasitenkinimą, kad Pr. Liet. Draugijos Taryba rūpinosi lietuvių namų įsigijimu ir geidauja, kad tai kuogrečiau įvyktų.

[Acme-P. & A. Photo]

Raymond Robins, prohibicionistų vadas, išvyko iš New Yorko į Washingtoną pasimatyti su prezidentu Hooveriu ir kelyje prapuolė.

Didžiausią padėką taria Susirinkimas maloniems savo tautos žmonėms Lietuvoje už aukų sudėjimą, kurių jau tiek suplaukė, kad galima mąstyti apie namų pirkimą. Susirinkimas tikisi, kad jie ir toliau parems Prūsų lietuvių, o kad ir Amerikos lietuvių juos atsimintų.

Pagaliau Susirinkimas pareiškia savo pasitenkinimą, kad nežiūrint sunkumų "Naujas Tilžės Keleivis" leidžiamas Prūsų Lietuviams ir gina jų reikalus. Gaila jam tik, kad "Mitteilungs" sustojoėjusios. Bet tikima, kad pasiseks Tarybai rasti galimūnę išleisti nors du kartus į mėnesį ir šį laikraštį.

Tai štai trumpai ty laikų apvertkta padėtis lietuvių emigranto. Buvo tai prieš 1912 metus, kol nesutvėrė Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija, kuri griežiai iš peties ir nuo širdies numaskuoti nesąžiningus humbugiškus skelbėjus, ypač medakališkas reklamas. Nė lengvas tai darbas, išskirti visumon begėdišką vyliugystę ir apgavystę neva profesorų, specialistų, kurie grąsino teismu už biznio gadinimą, ir kurių vienintėlis tikslas buvo nepagydyti ligonių, o tik pinigiskai išnaudoti ir išmėlyti.

Išliko nepakenčiama padėtis buvo kaip doram gydytojui, dentistui, taip plačiai masei žmonių.

Etiskas gydytojas ir dentistas buvo pasieptas, paniekintas prislėktas prie žemės. Plačiai masė žmonių—buvo begėdiškai išnaudojama, bet lindo it musės prie medaus prie stebukladurių.

Kad visa tai pataisyti, reikėjo ieškoti kokių nors priemonių.

Ir štai birželio 9 d. 1912 metais keletas lietuvių gydytojų ir dentistų susisaukia susirinkimui ir po pasikalbėjimo buvo nutarta ir uždėta Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija, kuri spalio 5, 6 ir 7 dieną Lietuvių Auditorijoje turės (exhibit) Ligy Parodą.

—Dr. A. L. Graičunas.
(Bus daugiau)

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Rudeninis Sezonas Prasideda Dabar

Dresų Dezalinimas ir Skrybėlių Padarymas
Mes teikiame ekspertus instrukcijas dienomis ir vakarais, žema kaina.
Skrybėlių dirbėjos uždėdamos \$25 iki \$50 savaitės. Ant jų yra didelė parkalavimas.
Išmokinkite papuošti, nuveikti ir padaryti sau puikias skrybėles dar besimokinant.
MASTER DRESSMAKING COLLEGE
339 S. Wabash Avenue
Rašykite dėl knygties Gausite Ją DYKAI.

Petras Wolteraitis AUTOMOBILIŲ MECHANIKAS

Nori būti jūsų mechanikas
Mes taisome taip pigiai, kad dar niekada nebuvo. Nauji breikiai \$9.00, adjustinimas \$1.00, Clutch \$7.00, Valves grąsinimas \$5.00. Kada nors norėsite pataisyti teisingai, gerai ir pigiai. Mes dirbome kompanijai už pirmos klasės mechaniką. Darbą garantuojame. Taisome ir jūsų namuose. Paskaukite mus — Lafayette 1329 4357 So. Washenaw Ave., kamps 44 ir Washenaw

LIETUVIAI RADIO DAKTARAI

Fantazija, ką darėte kada jūs radio NEVEIKIA
1—PERZIURK ar jūsų Radio yra gerai sukonstruotas ir elektros antena? 2—PERZIURK ar visos tubos dega. 3—PERZIURK anteną—išlaukintus Radio dratus—ar nėra atsiliosavę. Jeigu nesėkmingai priėjusios, tai padaryti mus. Už Vieną Dolerį mes sutaisyti jus Radio—Mes taip pat parduodame Radios vien lietuvių už žemiausias kainas Chicagoje.
General Radio Store
RADIO SERVICE LABORATORY
M. SHILLIS, Vedėjas
Electro-technikas—Radio Inžinierius
3856 Archer Ave., Chicago
Tel. LAFAYETTE 6195

20% PIGIAU

Kam mokėt brangiai už inšurimą? Mes jums sutaisyti daug pinigų inšuriant automobilių, krautuvių langus ir tt. Mes rasime visokios rūšies inšurimus ant turto ir žmonių. Inšurink tuojau save ir savo šeimyną. Pirmą negu imsi bili koki inšurimą, pasiteirauk pas mus.
Mes taipgi parduodame ir maišom, namus, lotus, biznesus ir farmas. Mes priimam mainais morkiūnus ir kitokias securities. Mes esame biznyje virš 20 metų.
J. SINKUS and CO.
1039 West 69th St.
Tel. Normal 4400

DR. B. STEVENS

MARSHALL FIELD ANNEX
24 North Wabash Ave.
Suite 1134-1136 Tel. Central 3588
As specializuojus sekamos ligose BE OPERACIJOS
Hernia (Rupura) Gosteris, Varicose Veins Hemoroidai (Piles) Katarkitas (Akis)
Aš vartoju naują sekmingą metodą gydymui galvos odos ir auginių plaukų.
VISOS kraujo ir liaukų ligos gydamos naujais sekmingais metodais. Valandos: 10 iki 12 d. ir 3 iki 6 v. Nedėliomis pagal sutarimą.

Jūs pasakysite "Kiekvieną porą verta \$3.00" Tukstančiai porų čebatų bus išparduodami

Vil C. M. O. Outlet Siulo Chicago
Didžiausias Bargenus
SKUBINKIS! SKUBINKIS!
\$3.00 VERTES
SUEDES — PATENTS — KIDS
Čebatukai su diržukais, Operos "pumps". Naujoviški kids ir oxfordas. Žemomis ir kiuban kulnėmis. Visi už šią taip žemą kainą.

Paprašykite, kad parodytų jums Moterų Kautų Bargenus
CHICAGO MAIL ORDER CO.
HARRISON & PAULINA STS. MARSHFIELD L.

ISIGYKITE PAKOL DAR TURIME

Dr. A. J. Karaliaus PARAŠYTAS KNYGAS

Barbora Ubryka arba Klioštorius ir Jezuitai 75c
118 pusl.
Pasikalbėjimas Amerikono su Grinorium 20c
32 pusl.
Nuosavybės Išsivystymas 50c
170 pusl.
Kas yra Taip, O Kas ne taip? (vertimas) 75c
264 pusl.
Moralybės Išsivystymas 50c
120 pusl.
Pačiavimas pas Įvairias Tautas, 89 pusl. 50c
Namų Daktaras (paskutinė knyga, kurią suspėjo parašyti, 174 pusl. (su viršeliais) \$2.00
Turime ir kitokių knygų dideliame pasirinkime. Rašykite klausdami katalogo.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Ill.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS
1514-16 W. ROOSEVELT ROAD
Arti St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8902
Vanos lietus ir druskos vanos swimming pool.
Rusiška ir turkiška pirtis moterims sėdromis iki 7 v. v.

Daktaras WISSIG

Kapitonas Pasauliniame kare
Specialistas II Rusijos
GYDŲ VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ PER 27 METUS NEŽIURINT KAIP UŽSISENĖJUSIOS IR NEIŠGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pusių, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, raudonizmą, galvos skausmus, skausmus auga roje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, atėkite čia ir persitikrinkite ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonių. Patarimas dykai. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 val. valandai ir nuo 5-8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kamps Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

TOLIMAS TAUTIETI!

Naujiems Metams prasidedant neužmirš sau užsisakyti ir savo giminėms bei draugams Lietuvoje užprenumeruoti plačiai žinomą Lietuvoje laisvos minties mėnesinį mokslo, visuomenės ir literatūros populiarių žurnalą

KULTURA

PRENUMERATOS KAINA: Amerikoj metams — 3 dol., pusei metų — 1½ dol.; Lietuvoje metams — 2 dol., pusei metų — 1 dol., ketvirčiui — ½ dol.
Adresas: Lituania, Šiauliai, Aušros al. 15. "Kultūros" ž. admin.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

IN OUR OFFICE

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8590

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$5.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Nauienos eina kasdien, išeikiant
skaidriai, leidžia Naujienas Be-
dros 1739 S. Halsted St. Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8590.

Užsakymo kainos

Chicago — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusmetui	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicago per išnešiotąjį:	
Vieną kopiją	3c
Savaitę	13c
Mėnesiui	75c
Suvenyrai: Valstijose, ne Chicago, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusmetui	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon į kitas valstybes (Atpažinta):	
Metams	\$8.00
Pusmetui	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Pajamų kasa: pinigai, be Moner	
Orderiu kartu su užsakymu.	

GELEŽINKELIŲ KLAUSIMAS

Gubernatorius Franklin D. Roosevelt aną dieną kalbėjo Kansas valstijos fermeriams, žadėdamas išvaduoti juos iš skurdio. O užvakar jisai laikė kalbą Utah valstijoje ir pašventė ją daugiausia geležinkelio klausimui. Jisai, matyt, nori visiems įtikti. Demokratų kandidatas pasisakė už tai, kad geležinkeliams būtų suteikta pagelba, idant jie ir toliau galėtų pasilikti svarbus veiksnys ekonominiame krašto gyvenime. Viena iš pagelbos priemonių, anot p. Roosevelto, tai — sušvelninti federalinę geležinkelių kontrolę.

Iš šito jo pasiūlymo išeina, kad geležinkeliai esą bereikalingai varžomi ir "persekiojami". Bet iš tiesų tai yra visai priešingai. Per ilgus metus geležinkeliai turėjo transporto monopolį ir šita savo padėtį jie išnaudodavo, neatsižvelgdami į nieką. Už javų ir gyvulių gabenimą jie imdavo tiek, kad fermerys, užmokėjęs jiems už transportą, netekdavo viso savo pelno. Vaisius, bulves ir daržoves fermeriai dažnai turėdavo palikti puti laukuose, nes budavo per brangu juos gabenti geležinkeliais į miestus parduoti.

Galų gale, turėjo įsikisti valdžia ir imti transporto kainas reguliuoti, idant geležinkeliai neplėštų perdaug ūkį ir pramonę. Bet vistik geležinkelių kompanijų pelnai buvo milžiniški. Jų turtas nuolat augo. Tarp stambių pramonės centrų, kur susisiekimas yra didelis, kompanijos tiesė kiekvieną savo liniją ir varžėsi tarp savęs dėl biznio. Šita kompeticija tarpe geležinkelių kompanijų joms, žinoma, į sveikatą neišėjo, ir kol ji nebus pašalinta geležinkelių keblumai neišnyks.

Bet svarbiausia jų dabartinių bėdų priežastis yra ta, kad geležinkeliai šiandien jau nebepatiria tos monopolinės padėties, kokią jie turėjo pirma, nes pastaruoju laiku išsivystė transportas motorais. Automobilai ir busai atėmė geležinkeliams daugybę pasażierių, o sunkvežimiai (trokai) paveržė didelę dalį prekių transporto biznio. Ką gi čia dabar gali pagelbėti Roosevelto siulomas "planas"?

Rooseveltas nori sušvelninti federalinę kontrolę geležinkeliams. Ar tai reiškia, kad jiems turi būti leista kelti kainas už transportą? Bet kainos jau ir taip yra aukštos. Kainos už prekių gabenimą buvo pakeltos su federalinės komisijos pritarimu dar pereinamais metais, bet tai ne padėjo, o greičiau pakenkė geležinkelių bizniui. Grįžti į tuos laikus, kada nebuvo automobilių ir trokų nebegalima. Taigi ieškoti išeities reikia ne praityje, kaip siūlo demokratų kandidatas į prezidentus. Norint, kad geležinkeliai išsilaikytų, turės juos paimti į savo rankas valdžia. Didžiojo karo metu, kai valdžia geležinkelius tvarkė, jie veikė daug sekmingiau, negu budami privatių kompanijų rankose.

RINKIMAI ŠVEDIJOJE

Vakar Švedijoje įvyko rinkimai į atstovų rumus. Rašant šiuos žodžius, jų rezultatai dar nebuvo žinomi. Bet Amerikos laikraščių korespondentai savo telegramose sakė, kad daug šansų laimėti rinkimus turi socialdemokratai. Pirmą kartą Švedijos istorijoje socialdemokratai gali gauti absoliučią daugumą parlamente.

Švedija du kartu jau turėjo socialistinę valdžią. Bet parlamente dar nebuvo socialistų daugumos, todėl valdžia turėdavo atsižvelgti į buržuazinius radikalus, be kurių pagalbos ji būtų negalėjusi atsilaikyti prieš atžagareivius. Jeigu dabar socialdemokratams teks dauguma vietų atstovų rumuose, tai padėtis jau bus visai kitokia.

Bendrai, Skandinavijos šalyse socialistinis judėjimas yra labai stiprus, nes jas mažiaus sudemoralizavo karas ir bolševizmui nepavyko suskaldyti dartininkų mases. Kitoje Skandinavijos šalyje, Danijoje, socialistų valdžia jau laikosi keletas metų.

19 RALIJŲ SVARSTO DARBO LAIKO SUTRUMPINIMAS

Jau buvo šioje vietoje minėta apie Vokietijos vyriausybės dekreto, kuriuo įvedama 40 valandų darbo savaitės pramonėje ir biznyje. Šiuo darbo laiko sutrumpinimo klausimu šiandien yra susinteresuotos 19 valstybių pasaulyje.

Pereitą balandžio mėnesį Tarptautinio Darbo Biuro konferencijoje, Genevoje, 14 valstybių atstovų nutarė tyrinėti 40 valandų savaitės įvedimo klausimą. Tos valstybės yra sekančios: Austrija, Čile, Čekoslovakija, Danija, Francija, Vokietija, Graikija, Italija, Meksika, Persija, Lenkija, Rumanija, Ispanija, Uruguaj.

Klausimą svarsto taip pat Columbia, Belgija, Argentina, Danzigas ir Amerikos Jungtinės Valstijos. Vienos tų valdžių stoja, kad darbo laiko sutrumpinimas būtų įvestas per tarptautinį valstybių susitarimą, kitos — kad tai padarytų savo noru patys pramonininkai, be prievartos iš valdžios pusės.

Jungtinėse Valstijose, beje, kongreso priimtas šelpimo įstatymas nustato, kad darbuose, kuriuos finansuoja arba kuriems teikiama parama federalinė valdžia, nė vienas darbininkas neturi teisės dirbti ilgiau, kaip 30 valandų savaitėje. Darbo laikas tuose darbuose yra paprastai skirstomas į penkias dienas, po šešias valandas kasdien.

Taigi sutrumpinimas darbo valandų pasidarė opia ekonominio gyvenimo problema pasaulyje. Ji turės būti išspręsta artimoje ateityje.

Apžvalga

KOVA "DARBININKISKAM" SUSIVIENIJIME

Mizara ir kompanija, kurie valdo vadinamąjį "darbininkų" Susivienijimą, sauvailiskai suspendavo to S-mo 120-tą kuopos valdybą, nedavę jai progos nei paslaikinti. Į kuopos mitingą buvo nusiųsti Daujotas ir Abekas, kuriuos du liepė kuopai išsitrinkti kitą valdybą, bet kada daugiau kaip dviem trečdaliais balsų kuopa tai įsakymą atmetė, tai centro įgalotiniai išsivedė iš susirinkimo keletą savo šalininkų ir, suėję kitoje vietoje, iš jų "išrinko" naujus viršininkus kuopai. Dabar centro sekretorė Jeskevičiūtė siuntinėja laiškus St. Louiso kuopos nariams ir liepia jiems mokėti savo duokles "naujai valdybai".

Prieš šitokį LDS viršininkų sauvailavimą 120 kp. nariai išnešė protestą, kuriame tarp kitų sakoma:

"Mes, žemiaus pasirašę LDS. 120 kuopos, St. Louis, Mo., 40 narių, griežtai protestuojame prieš Centro Valdybos demoralizavimą mūsų kuopos. Taipgi mes reikalaujame, kad centras atskirtų nuo 120 kuopos mūsų skundikus, kurie nepamatuotai betvarė kelia. Tegul centras duoda jiems kitą numerį, tegul sutveria kitą kuopą ir tegul jie veikia, kaip jiems patinka. O mūsų, 120 kuopos, narius palieka ramybė. Pas mus tvarka užtikrinta. Mes mokėjome suorganizuoti kuopą, mokėjome ją ir palaikyti.

"Mes taip pat kreipiamės į visas Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopas, kad jos keltų griežtus protestus prieš Centro Valdybos ir jos įgalotinių užsispyrimą pažeisti 120 kuopos narių teises. Jeigu kuopos į tai domės neatskreips ir neprievers Centro Valdybą laikyti nors paprasčiausios teisybės, tai įvykis 120 kuopų bus precedensas-pavyzdys paneigti ir kitų kuopų teises."

Po šituo protestu padėta 40 parašų.

KUOPŲ PROTESTAI PRIEŠ MIZAROS DIKTATURĄ

Dėl įvykių 120-je LDS kuopose iškėlė protestą prieš centro sauvailavimą ne tik nuskraustosios kuopos nariai, bet 95 kuopa, Rockford, Ill. Apie šios kuopos žygį rašoma "Nauji Gadyne".

"Kad čia padaryta biuro pasikėsinimas ant 120 kuopos narių teisių, tai liudija ir tas faktas, jog 'sutvarkyti' 120 kuopą pasiūta tokia Abekas, kuris ir mūsų, 95 kuopos, anąkart suardė

vajaus prakalbas, atsivijęs Bacevičių iš Chicago.

"Nekurį kuopos narių tiesiog stadi klausimą, kas bus toliau su tokia mūsų Centro Valdyba, kuri vos spėjus užimti vietą centrė, o jau demonstruoja savo 'kairumą'. Tur but, gavo įsakymą nuo Bimbos, kad jau laikas pradėti kramolą malinti."

PROTESTAI PRIEŠ BIMBININKUS AUKŠČIAUSIOJE PRIEGLAUDOJE

Mizaros smurtas "darbininkų" Susivienijime išaukė protestus ir Aukščiausioje Prieglaudoje Lietuvių Amerikoje, su kuria tas Susivienijimas norima sujungti.

APLA. 49 kuopa susirūpino, kas bus su jų organizacija, kuomet ji susijungs su Mizaros valdomu LDS, jeigu pastarojo viršininkai taip elgiasi su kuopomis, kaip centro valdyba pasielgė su 120 kp. valdyba. Oficialėje APLA. 49 kp. rezoliucijoje, su kuopos valdybos parašais, skaitome:

"Jeigu LDS, Centro Valdyba taip begėdiškai elgiasi su savo nariais, tai ir Aukščiausios Prieglaudos nariuose kyla baimė, kad susivienijus su Centro Biuro rekomenduojamu LDS, prasidės teroras ir prieš APLA narius ir kuopas.

"APLA Centro Valdybai reikėtų kuo griežčiausiai užprotestuoti prieš tokius žygius LDS Centro Valdyboje, kitaip pačioj APLA susidarys stipri opozicija prieš vienijimąsi."

DĖL VOKIETIJOS ĮVYKIŲ

Kauno "Socialdemokratai" J. Ajaras reiškia abejonę ar teisingai įvertina Vokietijos įvykius tie draugai, kurie "S-te" smerkė "reformizmą" ir reikalavo keisti taktiką "revoliucingene". Jisai stebiai, kodėl Vokietijos socialdemokratų taktika pasidarė "nėgera" tiek nuo liepos mėnesio, nes pirmuos nebuvo girdėti jai kritikuojanč.

J. Ajaras mano, kad perversmas Prusų valdžioje neturi tokios didelės reikšmės, kaip kad įsivaizduoja kai kurie draugai. Vienose apylostose socialdemokratų dalyvavimas valdžioje yra naudingas dalykas, nes stiprina socialistinio judėjimo jėgas, o kitose apylostose buna nenaudingas. Kai dėl Prusų valdžios, tai jau po landtago (seimo) rinkimų balandžio mėnesyje buvo paaiškėję, kad socialdemokratai nebegalės ilgai pasilikti valdžioje. Kas gi įvyko?

"Laimėjus hitlerininkams", sako jisai, "visiems buvo aišku, kad socialdemokratams teks iš vyriausybės pasitraukti. Ir tas įvyko liepos mėn. Tik vyriausybė, gerų 95 kuopos, anąkart suardė

traukti, buvo priversta pasitraukti ne parlamentariu keliu.

"Tektu džiaugtis, kad Vokietijos socialdemokratai, nešę Prusijos vyriausybės našą apie 10 metų, gaus dabar atsilaikyti. Galės, savo jėgai padidinti, panaudoti smarkiau ir kitas kovos priemones.

"Iš to įvykio visai nesimato reikalo keisti taktiką."

Galų gale, drg. Ajaras kritikuoja tuos, kurie staiga amė reikalauti "revoliucinės taktikos" Lietuvoje. Jisai klausia, ką reiškia ta revoliucinė taktika. Jeigu tai reiškia ginkluotą kovą, tai reikia žiūrėti, ar yra tinkamos tam sąlygos. Tokių sąlygų, Ajaras nuomone, šiandien Lietuvoje nėra. Jų nėra ir Vokietijoje, kur auga ne darbininkų jėgos, bet hitlerininkų.

Sveikatos Dalykai

LIGŲ LIZDAI KUNE

Rašo Dr. A. Mantvidas

Kiekviena apkrečiama liga pačią nuo skirtingos bakterijos arba parazitų veislės. Nėžų parazitais tarpata tik ant odos; gonorojos bakterijos mēgsta kleivčtas plēves; pneumococcus ir tuberkuliozės bakterijos greičiausia įveikia plaučius; sifilio galvaūl nors tinika visi kuno audiniai, vienok jis irgi turi pasirinkimą. Vadinasi, kiekvienos ligos bakterijos, nors gali gyventi ir kituose kuno audiniuose, vienok stengiasi pasirinkti sau tinkamiausius. Patekusios į tokią kuno dalį, kurios jos neveikia sunaikinti ir visame kune padaryti apsigimę, jos turi žūti arba šiaip-taip gelbėti savo gyvybę. Jeigu kuno audiniai ir kraujas neveikia jas nužudyti, tai bent aptveria iš visų pusių, kad jos negalėtų tęsti ardyimo darbo ir paskyrti į kitas kuno dalis. Šiaip aptvertas bakterijų lizdas yra vadinamas fokaliu apskirėtimu.

Jei jis susisiekia su išorine kuno dalimi, iš jo varva puliai, pav., iš tonsiu, nosies, moters gimties organų, iškiurusių danti, ausies. Puliai gali sudžiūti ir uždaryti tolesnį varvėjimą. Arti odos paviršiu užsideda šašas. Ligos darandčių bakterijų lizdai gali atsirasti vienas ar daugiau bile kuriojo kuno dalyje: plaučiuose, kepenyse, inkstuose, kaulose ir kitur. Tečiaus šitose mēlose retai jie nesusidaro. Dažniausiai jie randasi tonsiuose, gerklėje, nosies plysiuose, kaklo limfinėse liaukose, apie danti šaknis, pas moteris gimdoj, Falopijaus dudelėse, pas vyrus sėklinėje ir prostatinėje liaukoje. Ausis, tulžinė puslė, apendiksas irgi neretai tampa fokaliu apskirėtimo vietomis.

Nors mēsos ir susiorganizuoją aplink bakterijas, kad neleidus toliau joms skleistis ir ardyti, tačiau lizdo sienos kartais bakterijų pradamos; kartais mēsos pačios dėl kokios nors priežasties susilpnėja ir bakterijos jas įveikia. Reikia žinoti, kad per fokaliu apskirėtimus teka kraujas ir limfa, todėl su jų srovėse išsėda didesnis ar mažesnis bakterijų skaitlis. Kraujas arba limfa nuneša jas į kitas kuno dalis, kur vėl gali įsikurti ir dažnai įsikuria nauji lizdai. Pav., iš nesveikų tonsiu arba danti atsiranda kaulo liaukų padidėjimas. Bakterijos iš tonsiu kartais pasiekia ausį ir padaro joje staigų arba chroninį iđegimą. Bakterijos iš ausies, tonsiu, nosies, gimdos, sėklinės liaukos ar iš kokio kito lizdo gali pasiekti sanarius ir juos iđegti. Staigūs ar chronišis reumatizmas, kaip ištirta, netoli visuomet

pačią iš fokaliu apskirėtimų. Širties iđegimas įvyksta tiesiog iš kurio nors lizdo arba reumatizmui pasireiškus.

Fokaliai apskirėtimai abeliai silpnina sveikatą, nuodija kūną. Jie gali persimesti į naujas vietas senųjų nepalikę. Jie gali sukelti pavojingas ir mirtinas ligas. Todėl yra svarbu kiekvieną puliavimą, kiekvieną iđegimą — kiekvieną fokaliu apskirėtimą prašalinti.

Kompeticija

Rašo Juozas J. Hertmanavičius

Šita kompeticijos forma yra evoliucijos padaras. Gimta į žmogaus protę kuris ieško tobulėsių ir patogėsių sąlygų gyvenimo. Negali buti ginčų, kad motorai suteikia draugių daug patogumų, bet jie, atstatydami arkli iš darbo, sunaikina tai visą pramonės šaką, kuri buvo surišta su arklio gadyne. Visa vežimų ir pakinktų gamyba žlugo. Žlugo kalvio reikalingumas, ukišnis, taip pat paliko be darbo. Jie prisiđėjo taikintis prie naujų sąlygų, ieškoti naujų užsiimimų.

Tokios permainos sudaro laikinai daug žmoniems nuostolį.

Jeigu permainos palečia vieną tik kokią ekonominę sritį, kaip štai transportaciją, apie kurią kalbėjome, ir tos permainos yra galutinės arba laipsniškai įvykstančios, tai nuostoliai palečia tik nedidelę draugijos dalį, kuri tuos nuostolius paneša, ir pamažu prisitaiko prie naujų susidariusių apylostų. Tokiame atveje draugija tą sąlygų besikeitimą nejučiomis pergyvena, ir gali tik gėretis įvykusia pažanga. Kitaip tai keitimasis draugija atjaucia, kada išradimai keičia gyvenimo eigą visose ekonomijos ir kultūros srityse. Tada tai įvyksta tikras perversmas revoliucija, kuri iš pagrindų suardo visą draugijos santvarką ir verčia ieškoti naujo draugijos surėdymo.

Tokios nuodugnaus perversmo gadynės mes kaip tik dabar ir susilaukėme.

VI

Išradimas garų jėgos ir jos pritaikymas pramonėje ir prekyboje darė pradžią taip vadinamai ekonominei revoliucijai. Vartojimas garų sudarė vieną tik laipsnį aukščiausio pasaulio pažangos. Buvo tai tik viena iš daugelio priemonių, kokias žmogus vartojo savo pastangose palengvinti sau gyvenimą ir jį padaryti tobulėsiu ir patogėsiu. Pradinis arba primityvis žmogus gamino sau gyvenimo reikmenis tik savo jėgomis. Mažpo maž jis prisisavinio laukinius žvėris ir juos pradėjo vartoti savo reikalam. Be to, tarp žmonių ėjo kova už viršenybę ir tie, kurie nugalėjo kitus, nugalėtus paverė į savo vergus. Tokiu būdu susidarė draugijos luomai — valdonai ir vergai. Tarp tų luomų ėjo žiauri kova. Visa ta kova ėjo dėl paveldėjimo kuoliausios jėgos, atsiėkimui saumyliškių tikslų — pagerinimo buities. Bet pavergimasis žmonių ir gyvulių davė gerbuvį tik mažam skaičiui galingų. Visuomenė kentė skurdą. Laikui bėgant, žmonės suardė budus pavartoti savo tikslams gamtos jėgas — vėją, vandenį. Mažpo-maž žmo-

gus surado budus palengvinti sau darbą įvairiais prietaisais. Pradėjo gaminti įvairias įmones — mašinas. Didėjo patyrimas, didėjo skaičius vartojamų jėgų — prasidėjo technologijos laikas, kurį išradus garo ir elektros jėgų ir pradėjo tą draugijos gyvenimo perversmą, kurį vadiname ekonomine revoliucija.

VII

Jėgos, garo, elektrikos ir sprogtančios medžiagos yra vadinamos neorganiską jėga atskirymui jos nuo organiskos jėgos — žmogaus ir kitų gyvūnų. Su pradėjimu vartoti neorganiskos jėgos, prasidėjo kompeticija tarp tų dviejų jėgų. Pirmą pasekmę tos kompeticijos buvo panaikinimas vergijos visose tose šalyse, kur technologija pasiekė aukštą tobulumo laipsnį. Mat technologija galėjo išsivystyti tik tokiose šalyse, kur gamta teikė neorganiską jėgą. Tokiose šalyse ir žmonių apvėrta sparčiau plėtėsi, o kur plėtėsi apvėrta, ten aiškiau yra suprantamas ir žmonių teisė prie patogesnio gyvenimo, prie laisvės, lygybės. Kada iš vienos pusės kyla žmonių pareiga, pailiosavimas žmonių iš vergijos tampa lengvas uždavins. Mūsų laikais matėme, kaip be jokių iš arklių pusės pastangų, jie laipsniškai buvo paliausuojami iš darbo, ir dabar tik mažai kur yra vartojami.

VIII

Ekonominė revoliucija, kuri sudarė kompeticiją tarp organiskos jėgos, kuris pakėlė rankdirhystę mašinų išdirhystę — mašininė produkcija vienkart pagimdė reikalingą koncentruoti kapitalą, be kurio technologijos laikais joki sritis ekonominio gyvenimo — gamyba, prekyba, susisiekimai — negali gyvuoti. Kuodaugiau tobulinos technologija, tuo avarbesni vaidenį losė koncentruotas kapitalas, kuris, pagaliaus, pagimdė svarbiausią pasaulio jėgą — finansų koncentraciją, ant kurios rėmėsi kredito sistema.

Kapitalas ir kredito sistema yra du skirtingi dalykai, nors susidaro iš tos patios medžiagos — pinigų. Kapitalu vadinamą tą turtą, kuris yra reikalingas pagaminimui ir pristatymui vartotojams gyvenimo reikmenų. Todėl visos mašinos, patalpos ir viskas, kas reikalinga gamybai, prekybai ir susisiekimams, yra kapitalas, o pinigai yra reikalingas tik to turtą įgyimui. Mašina fabrikų trobesiai, geležkeliai ir visos turtas nėra pinigai, bet jis yra vadinamas kapitalu. Automobilus, vartojamas pasvažinėti, dėl savo malonumo, nesiskaito kapitalu, tuo tarpu taksi, tokios pačios konstrukcijos mašina, vartojama vežimui žmonių dėl uždarbio skaitoma yra kapitalu. Tas skirtumas reikalingas gero supratimo. Kalbant apie kapitalizmą. Turint tuos skirtumus, aiškiai nustatytus savo mintį, mums bus lengva suprast, kad technologijos gadyneje ar kurioje gyvenime, kompeticijon stoja kefeetas stambių galiunų.

Matome čia organiską ir neorganiską jėgas, kapitalą, technologiją, kreditą. Santykių tarp tų keturių galiunų yra visada draugiški, nes juos riša bendras interesas. Visas ekonominis ir kultūrinis judėjimas pačią iš sujungimo tų keturių veikėjų. Jėga be kapitalo, o kapitalas be jėgos nieko nuveikti negali. Kada kapitalas turi jėgą, prasideda judėjimas.

(Bus daugiau)

CHICAGOS ZINIOS

Eksporto nuomonė šviečiamųjų dujų klausimu

Siomis dienomis F. P. Fisher paskelbė savo raportą, kuriame sakoma, jog Chicagoje už gėsa (šviečiamąsias dujas) perbrangiai imama. Jis sako, jog kainos turėtų būti numuštos 25 nuosimėiais, ir net tame atveju kompanija turėtų gražaus pelno, — pasidarvų šėsis nuosimėius su viršum ant investuoto kapitalo.

Fisher yra gėso gamybos ekspertas iš Mount Vernon, O.

Nelaimingų atsitikimų skaičius sumažėjo

Nuo šio mėnesio pirmos dienos Chicago policija pradėjo sangumo vajų, — pradėjo stropiai žiūrėti, kad automobilistai nelaužytų trafiko patvarkymų. Dabar policijos komisierius Allman teigia, jog tas vajus duoda teigiamų rezultatų, — esą, nelaimingų atsitikimų skaičius žymiai sumažėjęs. Kas dieną policija areštuoja tuksantį su viršum automobilistų, kurie neprisilaiko trafiko patvarkymų.

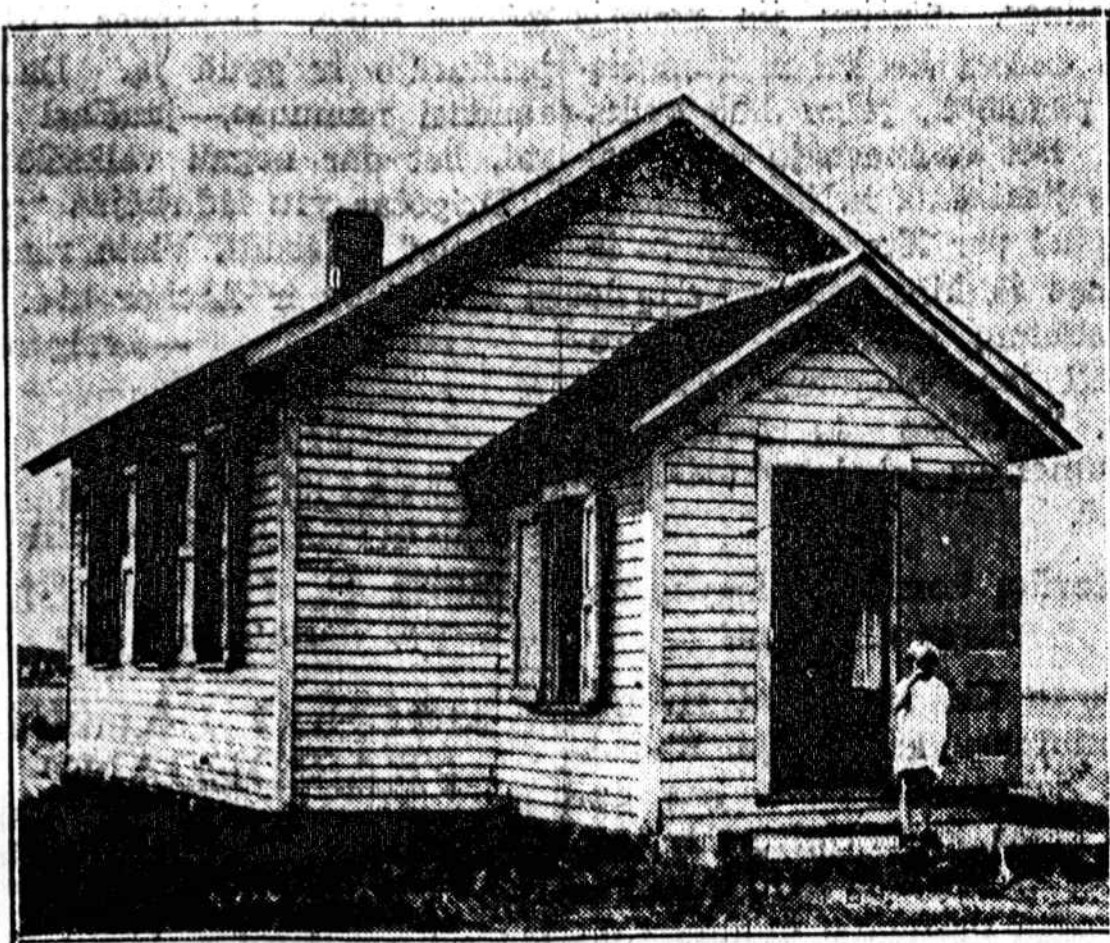
Prohibicijos agentai sausina Chicago

Šeštadienį prohibicijos agentai darė ablavą ant butlegerių. Tapo areštuota 27 vyrai ir 3 moterys. Adresu 1428 S. Sangamon st. buvo užtikta alaus bravaras, — surasta ten 8,700 galionų alaus.

Dill Pickle atrėmė policijos užsimojimą

Chicagoje yra savotiška "bohema", kur vakarais susirenka labai įdomūs žmonės. Tie žmonės daugumoj jokių konvencionaliskumų nepripažįsta, — kalba atvirai, ką mano. Ta "bohema" turi ir ypatingą vardą: Dill Pickle Club. Klubą sukūrė ir jį per daugelį metų veda Jack Jones. Per žiemos sezoną ten statoma senojo įvairūs veikalai, o sekmadienio vakarais skaitoma lektijos. Lektoriais pakviečiama kartais labai žymūs žmonės. Pavyzdžiui, ten yra bent kelis kartus kalbėjęs garsusis Chicago universiteto profesorius Anton Carlson, vokiečių profesorius Kaffka ir kiti.

Siais metais prie klubo tapo įsteigta ir savotiška valgykla. Policija pradėjo kabintis ir reikalauti, kad klubas gautų valgyklai "laisnį". Pagalios,

[Acme-P. & A. Photo]

Seipp mokykla, arti Streater, Ill., iš kurios, laike pamokų, prapuolet mokytoja, p-lė Collette Haley. Jos brolis kaltina, kad ją išvogęs katalikų kunigas William Courtney iš Alexis, Ill.

Pavojingas gėrimas

Prieš mėnesį laiko nusinuodijo John Fornolski, 1308 E. 93 st., ir Charles A. Zasaitis (matomai, lietuviai), 9313 Woodlawn ave. Nusinuodijo jie sekamu būdu: suradę raudoną skystimą, juodu pradėjo gerti, manydami, kad tai vynas. Tikrąjį gi tai buvo specialis skiedinys, kuris yra vartojamas radiatoriams, kad jie neužsiltų. Tas skiedinys yra nuodingas. Tiek Fornolski, tiek Zasaitis pasimirė. Šeštadienį koroneris paskelbė, jog tas skiedinys ir buvo tikroji mirties priežastis.

Moterys moka geriau vesti biznį

Siomis dienomis Katherine Maddux, Chicago Zonta International (biznyje esančių moterų organizacija) prezidentas pareiškė, jog statistikos daviniai rodo, jog moterys moka geriau vesti biznį, negu vyrai. Apie tai, esą, galima spręsti iš to, kad moterų vedamos biznio įstaigos rečiau nusibankrutėja, negu tos, kurias veda vyrai.

Prašo pranešti naujus adresus

Neužilgo prasidės krausty-mosi laikas. Tukstantai žmonių permains gyvenimo vietas. Todėl pašto viršininkas Arthur C. Lueder prašo visų, kurie persikraustys į naujas vietas, pranešti paštui savo naujus adresus, kad būtų galima be susivėlinimo laiškus pristatyti.

Paliuosavo banditus, kurie apiplėšė Martinkų

Prieš kiek laiko keturi jauni banditai apiplėšė Charles Martinkaus valgomų daiktų krautuvę, 700 W. 59 st. Banditai tapo suimti ir Martinkus juos pažino. Tačiau "jury" juos paliuosavo. Prokurorai įsakė jaunuolius vėl areštuoti ir jie bus teisiami už ponios Martinkienės apiplėšimą.

Per 20 mėnesių tapo areštuotas 36 kartus

Lionel Thomas, negras, turi tikrą rekordą: per 20 mėnesių jis jau tapo areštuotas 36 kartus. Tik prieš kelias dienas jis tapo paliuosuotas iš kalėjimo, kur jis sėdėjo šešis mėnesius. Tačiau vos spėjo jis išieti iš kalėjimo, kaip policija ir vėl jį areštavo.

Atsidaro alaus gaminių mokykla

Wahl-Henius Institutas, 2374 Lincoln ave., vėl atsidaro. Tame institute dėstoma, kaip reikia daryti alų. Dr. Max Henius grįžta iš Europos, kur jis buvo nuvykęs studijuoti alaus gamybą. Užsiregistravo jau 23 asmenys.

Nuo 1915 m. institutas buvo užsidaręs. Kadangi dabar nu-

Kaip viena moteris į savaitę prarado 10 svarų

Mrs. Betty Luodoka iš Dayton rašo: "Aš vartojau Kruschen, kad sumažinti svorį, — ir netekau 10 svarų į vieną savaitę ir ne žinau kaip ji ir rodoma." Kad mums rūpėtų, kaip gerai veikia Kruschen, šioje karto vartojame jį prieš pusryčius — tai yra saugus būdas netekti nereikalingo riebumo ir vieno baltymo, kuris užkerta kelią maisto įsisavinimui. Gerkite jį kasdien, kad gautumėte Kruschen. Jis yra galingas būdas nuvalyti riebumą — pinigai grąžinami.

Graboriai

Lachavich ir Sunus LIETUVIŲ GRABORIUS

Patarnauja laidotuvių kapigaliams. Reikale maldžiamaisi atsiųskite, o laur darbu būsite užgandinti. Tel. Roosevelt 2515 arba 2516

2314 W. 23rd Pl., Chicago SKYRIUS: 1439 S. Court, Cicero, Ill. Tel. Cicero 5927

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIAS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvių patarnauja geriau ir pigiau negu kiti todėl, kad priklauso prie graborių gildijos. OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174 SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

Seniausia ir Didžiausia LIETUVIŲ GRABORIŲ ĮSTAIGA

EUDEIKIS ir vėl nustebino publiką su savo nuopelnais kainomis už aukštos rūšies palaidojimą. Mes nieko nerokiojame už atvežimą mirusio žmogaus kūno į mūsų įstaigą iš bile kokios miesto dalies.

Reikalui esant, mūsų automobilius atvežame į jūsų namus ir atveš į mūsų įstaigą, kur galėtumėte pamatyti didžiausią pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tai patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, neturint jai, ar jūs ką pirksitė, ar ne.

EUDEIKIS yra vienintelis lietuvių graborius, kuris teikia ambulančią patarnavimą su ekspertu lietuvių patarnautoju. Dykai Keturiuos Moderniškos Kopyčios Dėl Šermanų. Paaukite EUDEIKI pirmą negu kreipsitės kur kitur.

EUDEIKIS

JUSŲ GRABORIUS Dėlės Ofis 4605-07 South Hermitage Avenue Vial Telefonai: YARDS 1741 ir 1742

matoma, jog prohibicijos įstatymas bus modifikuotas, tai jis ir vėl atsitaro.

Peter Conrad
Fotografuotojų įstaiga
nuotraukos arba studijos
6023 S. Halsted St.
(Janzen Stud.)
Res. 730 W. 62nd St.
Tel. Englewood 5840

Graboriai

S. M. SKUDAS

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS Didelį ir gražų kopyčios dykai 718 W. 18 St. Tel. Roosevelt 7332

I. J. ZOLP Graborius Chicagoj

1646 W. 46th St. Telefonai: Boulevard 5203 Boulevard 8413 1327 So. 49th St. Telefonas: Cicero 3724

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas

Moderniška Kopyčios Dovanai Turiu automobilius visokiems reikams. Kaina prieinama 3319 Auburn Avenue CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 4139 A. MASALSKIS

Mūsų Patarnavimas laidotuvių ir kokiam reikale visuomet esti sėkmingas ir nebrangus todėl, kad neturime ilgalaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

Lietuvių Akuserės

Mrs. A. K. JARUSH
PHYSICAL THERAPY & MIDWIFE 6109 South Albany Av. Phone Hemlock 9252

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS Palengvint akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, avigimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamų akių karščių, nuima kataraktą, atstato trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektriniais prietaisais mažiausiais klaidais. Specialė atveda atkreiptą ir mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akinų kainos per pusę pigiau, kaip buvo pirmiau.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau. 4712 South Ashland Ave. Phone Boulevard 7589

Dr. A. R. BLUMENTHAL OPTOMETRIST

Praktikuoja virš 20 m. 4649 S. Ashland Ave. Tel. Boulevard 6487

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Patarnauja Komplikacijas Atsitikimuose Ofis ir Akių Diktoras 756 West 35th St. kampa Halsted St. Valandos nuo 10-4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12

Lietuviai Gydytojai

DR. MARGERIS

Valandos nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6-30 iki 8-30 vakarais. Sekmadieniais nuo 10 iki 12. 3421 So. Halsted St. Phone Boulevard 8483

Lietuviai Gydytojai

Dr. C. K. Kliuga
DENTISTAS Utarninkais. Kervergais ir Subaroms 2420 W. Marquette Rd. arti Western Av. Phone Hemlock 7828

Dr. C. KASPUTIS

Grįžo iš Europos ir vėl praktikuoja senąjį vėją. VALANDOS: 10-12 A. M. 2-6 P. M. 7-9 P. M. Sekmadieniais ir ketvirtadieniais pagal sutartimą. 3335 So. Halsted St. Tel. BOULEVARD 9199

A. MONTVID, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 W. Madison St. Val.: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Tel. Seely 7330 Namų telefonas Brunswick 0597

A. L. Davidonis, M.D.

4910 So. Michigan Avenue Tel. Kenwood 5107 VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandų rytų; nuo 6 iki 8 valandų vakarų; apert įvairių ligų ir kvėpavimo sistemos ligų. Phone Canal 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street Valandos: 1-3 ir 7-8 Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį. Residencija 6628 So. Richmond Street Telefonas Republic 7868

DR. BERTASH

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted St.) Ofis valandos: nuo 1-3, nuo 6-30-8-30 Nedėliomis pagal sutartį

DR. NAKELIS

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted St.) Ofis valandos: nuo 2-4, nuo 7-9 Nedėliomis pagal sutartį

Daktaras V. A. Šimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Gydo savo ofise patinusias, išsiptusias, blauzdų gyslas. Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. Nedėliomis nuo 10 iki 12. 3343 South Halsted Street Tel. Boulevard 1401

Dr. Suzana A. Slakis

Moterys ir Vaikų ligų Specialistė 4145 Archer Ave. Ofis Tel. LAFAYETTE 7337 Ofis val. kiekvieną dieną nuo 9 iki 12 ryto (išskyrus seredomis). Taipgi nuo 4 iki 8 val. vakare. Utarninkais ir Kervergais. Rez. Tel. HYDE PARK 3395

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4142 Archer Avenue Telefonas Virginia 0036 Rez. 6600 South Artesian Avenue Phone Prospect 6659 Ofis Tel. Canal 0257

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street CHICAGO, ILL. Ofis valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofis Tel. Boulevard 7820 Namų Tel.: Prospect 1930

DR. M. T. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS OFISAS: 4645 S. Ashland Ave., Ofis valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofis Tel. Boulevard 7820 Namų Tel.: Prospect 1930

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue Tel. Lafayette 4146 VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandų rytų nuo 6 iki 9 valandų vakarų

DR. A. L. YUSKA

2422 W. Marquette Rd. kampa 67th ir Artesian Ave. Telefonas Grovehill 1595 Valandos nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2-4 ir 7-9 po pietų, seredomis po pietų ir nedėliomis pagal sutartimą

DR. A. J. GUSSEN

LIETUVIS DENTISTAS Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakarų. nedėliomis pagal sutartį. 4847 West 14th Street, CICERO, ILL. X-Ray.—Phone Cicero 1260

DR. V. S. NARES

(Narynckas) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2420 Marquette Road Valandos: 9-12, 7-9, Antradienį ir Ketvirtadienį vakarais pagal sutartimą. Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

Dentistas 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Lietuviai Gydytojai

Dr. Vincent C. Steele
Dentistas 4180 Archer Avenue

Ivairūs Gydytojai

DR. HERZMAN — IS RUSIJOS —

Gerai lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris. Gydo staigias ir chroniškas ligas vyru, moterų ir vaikų pagal naujovės metodus X-Ray ir kitokius elektrinius prietaisus. Ofis ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., arti Morgan St. Valandos: nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7-30 val. vakare Tel. Canal 3110 Residencijos telefonai Hyde Park 6755 ar Central 7464

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 20 metų OFISAS 4729 South Ashland Ave., 2 lubos CHICAGO, ILL. SPECIALISTAS DIZIOVOS Moteriskų. Vyriškų ir Vaikų ligų OFISAS VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. rytų, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 6-30-8-30 vakarų. Nėdli. nuo 10 iki 12 v. Jena. Phone Midway 2880

Dr. MAURICE KAHN

4631 South Ashland Avenue Ofis valandos: Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų 7 iki 8 val. Nėdli. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone Plaza 3200

DR. A. A. ROTH

Rusų Gydytojas ir Chirurgas Specialistas odos ligų ir venerinių ligų Ofis 3102 So. Halsted St. kampa 31st Street Val.: 10-11 v. ryto, 2-4, 7-9 v.v. Nedėliomis ir Ivenadieniais 10-12. Ofis Tel. Lafayette 7031 Rez. Virginia 1829

Dr. V. E. Siedlinski

DETISTAS 4143 Archer Ave., kampa Francisco Av. Valandos: 9 v. ryto iki 9 v. vak. Nedėliomis pagal sutartimą CHICAGO, ILL.

Advokatai

K. GUGIS

ADVOKATAS MIESTO OFISAS 127 N. Dearborn St., Room 1113 Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų Gyvenimo vieta 3323 South Halsted Street Tel. Boulevard 1310 Valandos: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą Nedėlioj nuo 9 iki 12 ryto

John Kuchinskas

Lietuvis Advokatas 2221 West 22nd Street Arti Leavitt St. Telefonas Canal 2552 Valandos: 9 ryto iki 8 vakarų. Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS

Advokatas Miesto Ofis 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Dearborn 7966 Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų

JOHN B. BORDEN

(John Bordenas Borden) LIETUVIS ADVOKATAS 105 W. Adams St., Room 1642 Telephone Randolph 6727 Vakara 2151 W. 22nd St. nuo 6-9 Telephone Roosevelt 9090 Namų 8-9 ryto Tel. Republic 9600

JOSEPH J. GRISH

Lietuvis Advokatas 4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800 Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

J. P. WAITCHES

ADVOKATAS 52 E. 107th St. — prie Michigan Av. Tel. Pullman 5950-5377 4600 S. Wood St. — Kervergo vak. Tel. Lafayette 6393 160 N. LaSalle St. — pagal sutartį

CHAS. A. PEPPER

LIETUVIS ADVOKATAS 10 N. CLARK ST. Room 1205 Tel. Central 6166 VAKARAI: 3117 S. Union Ave. Tel. Victory 2213 Arbat 1800 W. 47th St. Laf. 8490 Pagal sutartimą

William C. Mitchell

LIETUVIS ADVOKATAS 2656 West 69 Street Telephone Hemlock 7333 Valandos: 9 ryto iki 9 vakarų Nedėliomis pagal sutartį

ANTANAS JESSEVICIA

Persikyrė su šiuo pasauliu rugsio 16 dieną, 4 valandą po piet 1932 m., sulaukus 42 metų amžiaus, gimęs Kelmės parapijoje Kelmės dvare, Raseinių ap. Amerikoje įgyveno 23 metus. Paliko dideliame nuliudime brolį Leonardą, brolienei Vladislavą, 2 broliukus Stanley ir Heleną, pusbrolių Antaną Kalvaitį, o Lietuvoj 2 seseris Bronislavą ir Barbortę ir švogerį. Kunas pašarvotas randasi Zolpo kopyčioj. Laidotuvis įvyks antradienį, rugsio 20 dieną, 3 val. ryte iš kopyčios į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, kurioje atsisus gedulingos pamaldos už vėlionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines. Visi a. a. Antano Jessevičiaus giminių, draugai ir pažįstami esat nuotėdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudė liekame. Tėvai, Brolis, Cicės, Pusbroliai, Pussesteris ir Giminių. Laidotuvis patarnauja graborius I. J. Zolp. Tel. Boulevard 5203.

HELEN KIZIS

Persikyrė su šiuo pasauliu rugsio 18 dieną, 6:30 valandą ryte 1932 m., sulaukus 14 metų amžiaus, gimus Chicago, Ill. Paliko dideliame nuliudime motiną Marthą po tėvais Lisaiskaitę, tėvą Ipolitą, brolių William, Cicę, Karoliną, Katergėnę pusbrolius, pussesteris ir gimines. Kunas pašarvotas randasi 3207 Lowe Ave. Laidotuvis įvyks ketvergą rugsio 22 dieną, 8:30 val. ryte iš namų į švento Dovidio parapijos bažnyčią, kurioje atsisus gedulingos pamaldos už vėlionės sielą, o iš ten bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines. Visi a. a. Helenos Kizis giminių, draugai ir pažįstami esat nuotėdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jai paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudė liekame. Tėvai, Brolis, Cicės, Pusbroliai, Pussesteris ir Giminių. Laidotuvis patarnauja graborius S. P. Mažeika. Tel. Yards 1138.

Tarp Chicagos Lietuvių

Spalių 9 d. paminėjimas

Kaip kitais, taip ir šiais metais, yra rengiama spalio 9 d. paminėjimas. Lietuviams ta diena yra atmintina tuo, kad prieš dvyliką metų lenkai smurto keliu pagrobė Vilnių ir jį šian dien "belaliko".

Kadangi tas žygis jokių būdu negali būti pateisintas, tai lietuviai yra pasiryžę kovoti, tol kol neatgaus savo istorišką sostinę. Paminėjime kalbės visa eilė kalbėtojų, kurie nušvies Vilniaus klausimą. Bus taip pat geras ir įdomus muzikalis programos.

Spalių 9 d. paminėjimas įvyks Lietuvių Auditorijoje.—N.

Town of Lake

Arštavo Petra Balčiulį, — kaltinamas maisto krautuvės savininko nušovimu. Rugsėjo 13 d., kaip jau buvo pranešta "Naujienose", du banditai apipilė maisto krautuvę, 5956 S. Halsted st. Laikė plėšimo tapo nušautas krautuvės savininkas Krampert ir sunkiai sužeistas jo darbininkas Edward Kirsh. Banditai paėmė \$75 ir pabėgo automobiliu.

Vos praėjo apie valanda laiko, kaip policija banditus pagavo. Pasirodė, kad tai yra Francis Grotty ir lietuvis Petras Balčiulis.

Balčiulis gyvena adresu 4344 S. Wood st. Kiek man teko patirti, jis yra 28 metų amžiaus. Apsivedė jis dar prieš mėnesį laiko. Apylinkėse gyvenantys pasakoja, kad Balčiulis iš pat mažų dienų buvo linkęs prie blogų darbų. Du kartus jau prieš tai jis buvęs areštuotas už automobilio vogimą. Papras tai jis trunkydavęs per naktis ir jokią darbo nenorėjęs dirbti. Prie viso to dar turiu pridurti, kad jis buvo auklėjamas katalikiškoje dvasioje ir savo laiku lankė parapijinę mokyklą. —Senas Petras.

Chicago, aš kalbu j tave

(Kalba sakytą tuo laiku, kada visi miega)

Rašo Nemunas

Klausyk, Chicago, aš kalbu j tave — kalbu j tavo muro, geležies, plieno jausmus. Kalbu j tave ir tada, kada nakties tamsa gaubia tavo sielą amžina liudnumo tyly; kalbu j tave ir tada, kada meili dienužė padedant sesutei saulei, milijonus spindulių žeria j tavo suakmenėjusią širdį. Kalbu j tave, noriu įtikinti tave, kad tu mokėtum atskirti žodžius, veidmainingus žodžius savo piliečių vaikų nuo žodžių žmonių, kurie tave gerbia, dabina, turtus tau krauja, tave stiprybėje augina.

Tu žinai, Chicago, kad tavo šeimynos skaičius susidaro iš virš trijų milijonų vyrų ir moterų, — senų, viduramžių, jaunų ir mažų; tu esi mūsų visų motina. Tas tiesa. Bet tavo atsisėdėjimas j tavo šeimynos narius nėra lygus. Tu j vargšus žiuri išdidžiai, pro pirštus, nenori nei matyti jų. Tu teismuose dažniausiai palinkai skriaudikus vietoje skriaudžiamųjų, dirbtuvėse darbdavių vietoje dirbančiųjų. Tu savo šeimynos narius padalinai į klases: turtingus ir biednus, išnaudotojus ir išnaudojamus. Tu eini su tais, kurių galia ir valdžia diktuoja kitiems.

Tu skurde laikai ne tik dirbtuvės darbo peles, bet ir inte-

[Acme-P. & A. Photo]

Francis Grotty ir Petras Balčiulis (po dešinei), kurie apipilė valgomų daiktų krautuvę. Laikė plėšimo tapo nušautas krautuvės savininkas ir sunkiai sužeistas darbininkas.

lektuales žmonių spėkas, kaip tai daktaras, advokatas, inžinierius, rašytojas, mokytojas ir visus tuos, kurie neklaupia ant kelių prieš galingą dolerį. Nenori savo sielą tepti veidmainyste — stipk badu! Tai tavo kilnus receptas visiems tiems, kurie savo sielą nenori mazguoti purve.

Chicago, tavo istorijos lapai nėra balti, tu spėjai daug ko įrašyti ne vien juodu, bet ir raudonu rašalu. Nesi taip jau sena, kad negalėtum prisiminti Haymarket — anarchistų žudynių. Kada nešvarūs politikieriai suplanavo savo niekšišką darbą įvykinti, nekaltų žmonių, darbininkų kraują, tavo miesto gatvės pasriuvo kraują — tu buvai kurčia ir nebylė. Tu taipgi prisimeni didžiulius darbininkų streikus už didesnę duoną kasnį — tu laike savo amžiaus esi nemazgą skaičių nuvariusi į kapyną.

Tiesą, daug kas tavyje randasi gero, įdomaus, džiuginančio: kolegijos, knygynai, meno įstaigos, parkai, muziejai. Tuo tikrai tu gali didžiuotis. Bet juk ir Roma Nero laikais buvo meno ir sporto židiniu, mokslas jau ir tada spardė vystyklus, bet išdykumas sunaikino Romos galybę. Pagoniška Roma žuvo piliečių nelygybės dėliai, Chicago, tu neiki taisykliai — taisykliai savo klaidą, kol dar nėra vėlu, neskirs-tyk savo šeimos narių į plebėjus ir patricijus.

Man nesmagu, kad tave reikia mokyti, bet atleisi, kad tau patarimus duodu. Geras patarimas, kaip ir geras vaistas, gydo blogybės ligas, naikina pavojingas bakterijas. Aš vien tai kalbu dėl tavo gero. Noriu, kad tu dar sparčiau augtum — augindama mokslo ir dailės įstaigas. Bet nenoriu, kad tavo šeimos nariai vieni gyventų pertekliu, o kiti badmiriautų. Tu esi krikščioniška Chicago — nesi pagoniška, kaip kad buvo Roma. Tavo bažnyčių bokštai net dangų siekia, jų architektura visų mūsų smalsią akį traukia. Kunigai, kurie skelbia Dievo žodį ir didžiuojasi krikščioniška civilizacija, pasakoja žmonėms, kad Dievo akyse nėra skurdžių nei turtingų — visi lygūs. Jeigu imti kunigų žodį už teisingą, tai tu, Chicago, esi pagoniška, nesi krikščioniška. Jeigu krikščioniškas Dievas pripažįsta lygybę, brolybę visų piliečių, o tu, budama mūsų motina, nepripažįsti lygybės nei savo šeimos nariams — tai esi pagoniška.

Tau nereikia daug pasakoti, — matai patį kokią nelygybę tavyje viešpatauja. Vieni tavo sunų ir dukterys maldauja pagalbos, neturi iš ko gyventi, ką valgyti, kuo prisidengti, o kiti tavo šeimos nariai gyvena pertekliuje: pui-

kūs namai, tarnai, skanūs valgiai, šampanas pasigardžiavimui, atostogos kur tik širdis traukia — visko daugiau, negu reikia. Čia tai viskas atsi- duoda daugiau pagonizmui, negu krikščionių. Nesimato tų kilnių Kristaus žodžių "Mylėk artimą, kaip pats save" ir kad visį esam Dievo akyse lygus. Kunigai, tų puikių bažnyčių ir koplyčių agentai ir Dievo tarnai, kurie skelbia, kad mes visi esam Dievo akyse lygūs broliai ir seserys, lygūs šeimos nariai — jie kalba vieną, daro kitą: žodžiai už vargšus, darbą už turčius. Glosto, tėsija vargo peles, bet pataikauja ir yra įnagiais turtingųjų. Pradedant paprastu mažu politikieriu, baigiant Dievo tarnu kunigu — visi veidmainiauja, meluoja, biednųjį skriaudžia, turtingajam tarnauja. Tu, Chicago, tą viską matai, viską girdi, viską žinai, bet tu esi akmeninė širdis ir tavo jausmai, tarsi ta kietoji uola, ant kurios šv. Petras žadėjo statyti bažnyčią, kurios nei peklūs vartai negalėtų apgalti. Tu negirdi vargšų skundų, de- javimų nei jų ašarų — tau viskas gerai, kas tavyje darosi.

Ne, tu, Chicago, nesi mūsų motina, tu esi mūsų pamotė — tu tik temyli turtinguosius, kurie gimsta su auksiniu šaukštuku burnoje, bet ne mus, gimusius skurdžio trobelėje. Tu dar ir tuos myli, kurie nors gimimo dienoje buvo biednų tėvų vaikai, bet augdami iš- moko naudotis proga, — sukti, vogti, įstatymų laužymo ke- liais pasidarė bagotais. Taip, tiktai jie yra tavo gerbiami vaikai-piliečiai, o ne mes var- go skruzdėlės.

Prieš dvidešimt penkis me- tus Upton'as Sinclair'is savo "Raiste" (The Jungle) sakė, kad tu, Chicago, greitai laiku busi mūsų. Jis klydo, — tu jį apvylei. Dvidešimt penki me- tai praslinko, bet tu dar nesi mūsų ir dar tiek metų gal praslinks, kol tavo akmeninė širdis ir uoliniai jausmai at- vairs, supras, kad tavo šeimos vaikai neprivalo vieni grįmsti skurde, o kiti maudytis pertek- liu upėje. Kada tą viską su- prasi, — dygs tavyje jausmas pasibaurėjimo tuo viskuo, kas aplink tave yra susikūrę — vaizdžiai pamatysi esamas skriaudas ir išnaudojamą vie- nų per tuos, kurie iš kito var- go, prakoito gyvena. Atgims tavyje tikrai motiniški jaus- mai linkui tų, kurie ilgus lai- kus gyveno neturte, varge — busi maloni motina vargo spau- džiamiesiems vaikams. Upton'o Sinclair'o pranašavimai, kad busi mūsų motina, realizuosis gyvenime.

GARSINKITĖS NAUJENOSE

Tyrinėja Universal State banko nere- guliarumus

(Tas iš 1-mą pusl.)

Kalbėtojas nurodė, kad įsta- tymai draudžia direktoriams imti paskolas iš savo banko, o p. Elijošius pats skolinosi ir dar kitiems direktoriams davė po \$10,000.00 ir \$15,000.00 pas- kolas, kada jau baigė išsiseim- ti banko "cash" ir iš depozito- rių buvo reikalaujama 60 dienų pranešimų (notice) iš- traukiant savo indėlius. Sako, patėmytina, kad tas paskolas dalino direktoriams ne lietu- viams, bet svetimauciams, o pats visą laiką šaukė remti lie- tuvių įstaigą, kuri esanti "tvir- ta kaip uola".

Kalbėtojas ragino komitetą, kad už šiuos visus darbus ban- ko vedėjai tuojaus būtų trau- kiami atsakomybėn. Idant jie gautų užsitarnautą bausmę. O depozitorius įsiai ragino rašy- tis po peticiją dėl pašalinimo dabartinio recepterio ir kartu eiti į banką paduoti savo "claims".

Diskusijos

Po advokato šliakio kalbos buvo pakviestas adv. Waitches. Jis nurodė, kad darbas yra ba- galo sunkus, bet jis stengsis su pagalba komiteto ir depozito- rių surasti teisybę ir jeigu pasirodys, kad yra bankos ve- dėjų padarytų prasižengimų, tai paraukti juos atsakomybėn, o jeigu bus surasti, kad nekalti, tai išteisinti.

Pasiprašė balso adv. Kal. Pradžioje įsiai pasisakė, kad jis buvęs pradėjęs dirbti depozito- rių naudai, bet šis komitetas jį

pašalinęs. Tačiau jis nenoris tam darbu kenkti ir stengia- sis pagelbėti, jeigu bus reika- las. Bet tolimesnėje savo kal- boje įsiai ėmė kritikuoti komi- tetą už per lėtą veikimą ir iš- siemės iš kišenlaus peticiją dėl pašalinimo recepterio ėmė įro- dinėti jos "blogumą". Tačiau adv. Waitches jo pareikštus argumentus labai vyksniai at- rėmė.

Bolševikų komitetas išnyko, ne- davęs atskaitos

Po to sekė klausimai, kuriuos pirmininkas atskatinėjo. Klausimai daugiausia buvo, kas da- ryti tiems, kurie Universal State banko užsimokėjo savo takas ir jos nėra pridutos County Col- lectoriai; kas daryti, kad ban- kas prieš užsidarymą jiems ap- mainė mortgicijus, įteikdamas vietoj gerų prastus; ir daug kitų.

Buvo taip pat paklausta, kas atsitiko su tomis peticijomis ir tais kvoteriais bei pusdoleriais, ką pirmesnis komitetas ("vil- niečių" suorganizuotas) rinko, bet jokios atskaitos neišdavė. Į šiuos klausimus niekas nie- ko neatsakė, nors svetainėje bu- vo to pirmesnio komiteto keli nariai.

Bendrai susirinkimas tadare gerą įspūdį ir susirinkusius, nes jokių skandalių nebuvo, kaip kad pirmesniame susirinkime. —Reporteris.

Ponia Drigotienė jau pasveiko

Apie mėnuo laiko atgal ponį Drigotienę buvo smarkiai už- gauta automobiliaus, lipant iš gatvėkario. Pasėkė viso to buvo nulaūžta koja ir sužeista gal- rių naudai, bet šis komitetas jį

MADOS MADOS MADOS

2802 — Labai elegantiška išėjimui suknėlė. Pasiuti galima iš lengvaus barieto arba kitokios marnos, lengvos materijos. Sukirtos miteros 14, 16, 18 ir 20 metrų.
2958 — Augšnei moterei svečiuosna citi suknėlė. Gražiai atrodis iš biele kokios marnos materijos. Jeigu norima dar ir pagražinti, tai galima siūles apsiūlėti gražiai pritaisytos spalvos šilkui. Sukirtos miteros 36, 38, 40, 42, 44 ir 46 colių per krutinę.
2972 — Mažutei mergaitei suknėlė. Sukirtos miteros 1, 2, 4, 6 metų amžiaus. 4 metų mergaitei reikia 1% yardo 35 colių pločio materijos.

Norint gauti vieną ar da- viau virš nurodytų pavyzdžių, prašome iškirpti paduotą blan- kutę arba priduoti pavyzdžio numerį, pažymėti mierą ir aiš- kiniai parašyti savo vardą, pa- vardę ir adresą. Klekvieno pa- vyzdžio kaina 15 centų. Gali- na pristūsti pinigais arba pas- o, ženkliais kartu su užsaky- mu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos, Pattern Dept., 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau at- siųsti man pavyzdį No
Mieros per krutinę
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Miestas ir valst.)

mėnesį laiko. Daktaras Yuška prižiūrėjo ir gydė ją. Dabar randasi namuose, — jaučiasi ge- rai, bet dar negali vaikščioti.
Drigotas yra išdirbėjas "gin- ger ale" ir sodės. Vieta randasi ant Knox ir Archer ave.
—Žvalgas.

**JUSTIN
MACKIEWICH
MORTGAGE BANKER
2324 S. Leavitt St.
Tel. CANAL 1678-1679**

MOKSLO LAIKUI PRASIDEDANT

Be mokslo sunku gyventi, ypač Ame- rikoj. Gyvenimas priverčia mokytis netik senius, nekaltant jau apie jaunuo- lius. Geriausia lietuvių mokykla visoj Chicago yra Amerikos Lietuvių Mo- kykla. Čia pagal naują mokinimo būdą išmokinama į trumpiausią laiką anglų ir lietuvių kalbas, aritmetiką, kny- gvedystę, stenografiją, pilietystę, lietiš- kų rašymo, abėlos istorijos, ir kitų mok- slo šakų. Mokyklos vedėjas p. J. P. Olekas, yra senas ir daug patyręs, kuris gražiai ir visiems suprantamai dėsto mokslo dalykus ir kiekvieną labai pa- tenkina. Dabar, prasidėjus mokslo me- tam, pats geriausias laikas pradėti mo- kyti. Atkreipkite ir įsirašykite šiandien. MOKSLO VALANDOS: Nuo 9 iki 3 ryto iki 3 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.

**Amerikos Lietuvių
Mokykla
3106 So. Halsted St.**

CLASSIFIED ADS.

Educational

MERGINOS IR AMBITISKOS MOTERIS. Mokiniai pasirašymo (Beauty Culture). Trumpas ir lengvas kursas. Tik mažam skai- čiai dar šį mėnesį duosime \$40.00 moli- dos. Mūsų darbo sušiekimo būras patar- nauja dykal. Telefonuokite arba rašykite gau- site DYKAL 29 puslapių knygą. Be jokios atsakomybės. Dieninės ir vakarinės moky- klos dabinis ornamentas. MARINELLO SYSTEM. National School of Cosmeticians, Inc. 108 North State St., State 5057

Business Service

Biznio Patarnavimas
NAMŲ SAVININKAMS
Mūsų būras suteikia patarnavimą na- mų savininkams, reikale neuusipratus su rendauininkais. Maža narysės mokes- tis. Ekspertų patarimai visais reikalais dykal. Atsada nedėliom 9 iki pietų. LANDLORDS BUREAU OF CHICAGO Incorporated. 1642 West Division St. Tel. Armistage 2951 ir 2952

PATAISYK SAVO STOGĄ ŽIEMAI NEATĖJUS

Mūsų būras padaromas ekspertų. Mes taigi dirbame blekorių darbą — stogų rinas, oro šviesą, ir pataisome pečius ir t. t. Darbo apskaitinimas DYKAL. BRIDGEPORT ROOFING CO. 3218 So. Halsted St. Tel. Victory 4965

NAUJAS RESTAURANTAS

Geriausiai pagaminti valgiai, kaip tai kopustai, barščiai ir kiti naminiai valgiai. Savininkas su daug metų pa- tyrimo šiame biznyje, užgaudins vi- sus atsilankiusius. 1708 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

CLASSIFIED ADS.

Financial

Finansai-Paskolos
**TIKRAI SAUGUS INVEST-
MENTAS**
Reikalinga \$3000 paskolos ant 1mo mortgage ant \$15,000 vertės namo. Galima padaryti su atmokėjimais arba ant ilgesnio laiko. Del platesnių informacijų kreipkitės T. RYPKEVICIA 1739 So. Halsted St.

Furniture & Fixtures

Rakandai-Išlaisai
RAKANDAI. 23 kambariai, 3 metų lyzas, 3 augstai, 6 apartamentai. Visi išreduoti. Gera proga Pasaulinei Pa- rodai atėjus. \$850, įmokėti \$600. Pamatyk savininką. 6241 Woodlawn Ave.

For Rent

ISSIRENDUOJA daktaro Karaliaus buvusių 2 ofisai ir 5 kambarių pagy- venimas su apilidymu. Tinkama del gydymo arba advokato. 3147 So. Halsted St. Kreipkitės 840 W. 33 St. Tel. Yards 2790

RENDON 6 kambarių flatas, labai dideli ir šviesūs. Duodame karštą van- denį kasdien. Renda \$30.00. 4521 So. Washtenaw Ave.

Situation Wanted

Darbo Ieško

JAUNAS vaikas neseniai atvykęs iš Lietuvos, pamokytas, susikalba angliškai, ieško darbo už mokinį bufernei, krau- tuvej arba prie duonkepio už valgi, pragyvenimui ir mažą atlyginimą. Stanley Greblis, 1033 W. 103rd St.

Radios

NAUJAS 1932 Philco Radio ir Fo- nografas \$24.95. Majestic Console Hi Boy \$19.50, Migtis \$11.95, G. E. 10 tubų rankomis išdorojytas riešuto Console \$39.95. 2332 Madison St.

Business Chances

Pardavimui Bizniai
PARDAVIMUI pigiai grosernė. 900 W. 37th St.

PARDAVIMUI kenzijų ir mokyklų reikmenų (School Supply) krautuvė. Vieta prie pat mokyklos. 1415 W. 53rd St.

Farms For Sale

Iškiai Pardavimui
FARMA 1280 akrių Colorado Val. visa dirbama, 100 gyvulių ir visi įren- gimai. Parduosiu ant lengvų išmokė- jimų, iš priežasies senatvės. T. PAPLAUSKIENE. 716 W. 22nd St., arba VLADAS PIKELIS. Star Route, Wiggling, Colo.

Real Estate For Sale

Namai-Zemė Pardavimui
KAMPINIS LOTAS 58½x125, par- duosiu pigiai, 69ta ir Fairfield Ave. Telefonuok Rockwell 0717.

DABAR YRA LAIKAS GARSINTIS

Jums Nereikia Atvažiuoti

JEIGU TURI—

automobilį, namą, lotus, ukį, biznį, rakandus, žė- rai, ar bonus, paduoti.

Jeigu turi kambarius ar garažą išreduoti. Jeigu išskai giminų ar apsi- vedimui draugų ar draugo

PASISKELBKITE I

"NAUJENAS"

Skelbimų kainos yra nu- pigintos ir dar sykį nupi- gintos!

Turite pamėginti, kad su- žinojus kokius gerus re- zultatus duoda Naujienos.

SAUKITE

ROOSEVELT

8500